

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Dobrodoša«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, od 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XL. št. 189 (11.912)

Trst, četrtek, 9. avgusta 1982

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1
66000 KOPER

7096 AA

60100100

Z izpustitvijo vseh potnikov in članov posadke ter s predajo obeh ugrabiteljev

Včeraj se je na rimskem letališču Ciampino srečno končala ugrabitev iranskega letala

Po pristanku v Manami in Kairu sta ugrabitelja skušala zaman poleteti v Pariz

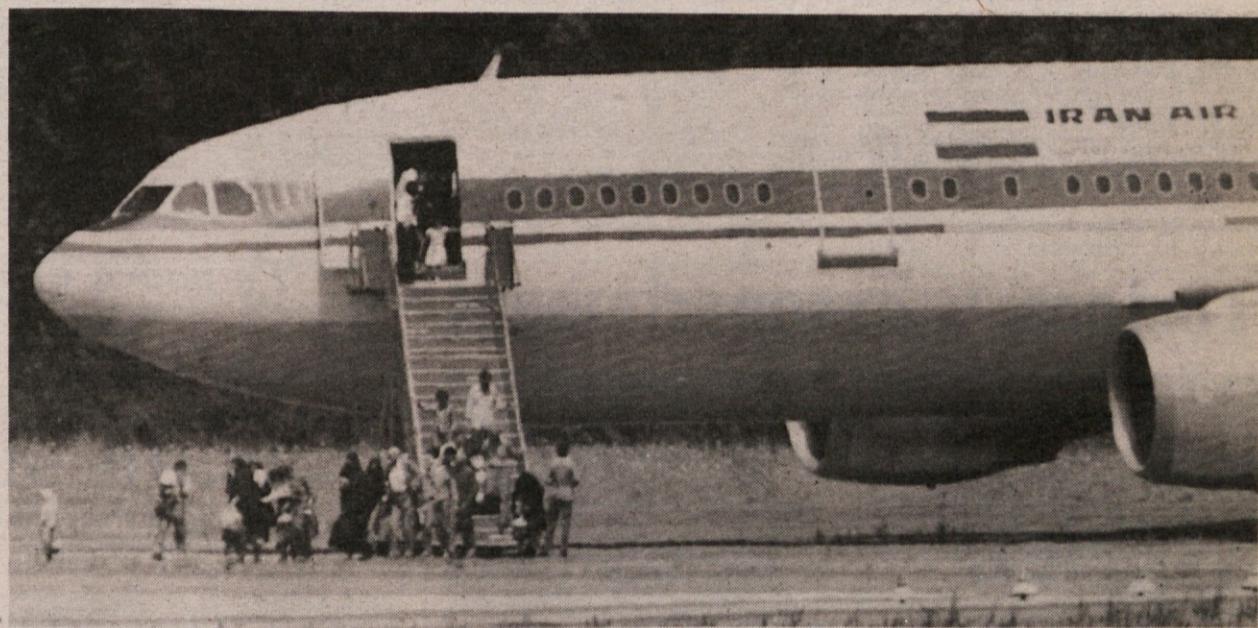
RIM — Z izpustitvijo vseh 292 potnikov in 11 članov posadke ter s predajo obeh ugrabiteljev se je včeraj ob 18.30, šest ur po pristanku na letališču Ciampino, srečno končala odisejda iranskega potniškega letala, ki sta ga prejšnjo noč ugrabila dva pripadnika iranske oborožene opozicije »mudžahedinov ha'k« med poletom iz Teherana v Širaz.

Letalo, »Airbus« letalske družbe »Iran Air«, je najprej pristalo na manamskem letališču v Bahreinu, od tod pa je poletelo proti Kairu. Egiptovske oblasti so prvotno skušale preprečiti pristanek, a so kasneje privolile, da je letalo pristalo, saj mu je že primanjkovalo goriva. Isti trenutek so na vseh zahodnoevropskih letališčih sprožili alarm, saj je bilo popolnoma jasno, da se bo Egipt kot v prejšnjih podobnih primerih znebil neprijetnih gostov. Najbolj zaskrbljeni so bili seveda v Franciji, ker so oblasti predhodno napovedale, da bodo z vsemi sredstvi preprečile pristanek ugrabljenega letala na francoskem ozemlju.

Po vzletu s kairskega letališča je bilo jasno, da bosta ugrabitelja pri-

stala v Italiji, da bi se nato s polnimi tanki podala proti Franciji. Podobno kot prej v Kairu so torej tudi italijanske oblasti zaradi pomanjkanja goriva privolile, da letalo pristane na rimskem letališču Ciampino. Takoj po pristanku so se začela pogajanja z ugrabiteljema, ki sta zaprosila za hrano, pijačo in gorivo. Sodnik Domenico Sica, podprefekt Stelo in poveljnik policije Porpora so svoja pogajanja smotno vodili, saj sta ugrabitelja v zameno za hrano in pijačo izpustila postopoma 129 talcev, v glavnem ženske in otroke. Med njimi tudi nekajmesečnega otroka s srčno napako, ki so ga takoj sprejeli v neki rimski bolnišnici.

Medtem pa je Francija zaprosila Italijo, naj z vsemi sredstvi prepreči, da bi letalo poletelo proti Parizu. Ko sta za to izvedela tudi ugrabitelja, je bilo delo za pogajalce še lažje, da sta ugrabitelja privolila na izpustitev še preostalih talcev in članov posadke. Nekaj minut pred pol sedmo zvečer je res še zadnji potnik zapustil letalo, poveljnik iranskega »Airbusa« pa je po radiu zaprepade-

no sporočil, da na krovu ni ugrabiteljev, da sta se brzkone pomešala med potnike. Prav poveljnik je nekaj minut kasneje med potniki prepoznal ugrabitelja, ki mu je ob preusmeritvi pomolil pod nos ročno bombo ananasovko. Drugi ugrabitelj pa se je sam

predal oblastem, kljub temu, da ga ni nihče od članov posadke prepoznal. Pri njem so našli nekaj hlebov eksploziva. Dvojico sedaj vneto zaslišujejo, da bi ugotovili njeno odgovornost, vsekakor ugrabiteljema niso nudili političnega zatočišča, kot so to

prvotno trdile tiskovne agencije. Italijanske oblasti so torej lahko zadovoljne, da se je vse srečno in v najlepšem redu končalo. Dvojici bodo bržkone sodili na podlagi italijanskih zakonov in je le malo verjetno, da bi ju izročili Francem.

Danes v naši olimpijski prilogi

Italiji že deseta zlata kolajna

Osvojil jo je N. Oberbürger

Rokomet: »plavim« že zlato odličje

Škandal v boksu

Jugoslovanska atleta zaradi afere domov

V središču pozornosti na OI v Los Angelesu so te dni škandalozne odločitve boksarskih sodnikov. Na sliki: italijanski boksar Todisco v svojem včerajšnjem zmagovitem nastopu (Telefoto AP)

Stiki Egipta z Italijo o minah v Rdečem morju

RIM — Medtem ko ostajajo še odprta bistvena vprašanja glede eksplozij morskih min, ki so v zadnjih dneh poškodovala več ladij v Rdečem morju in Sueškem prekopu in v prvi vrsti za kako vrsto min gre, se je včeraj izvedelo, da Egipt sprti obvešča o razpletu dogodkov italijansko vlado. Ni pa doslej zaprosil za italijanski neposredni poseg.

Po uradnih vesteh iz Washingtona, bodo sodobni ameriški helikopterji RH-53 za iskanje in čiščenje miniranega morja, ki so že odleteli iz letalskega oporišča blizu Norfolk, začeli delovati le približno čez teden dni. Štirje helikopterji, ki bodo na delu v Rdečem morju in skoraj dvesto oseb z vsjo potrebno opremo bodo namreč najprej pristali na španskem ameriškem oporišču v Roti in šele nato pluli proti Sueškemu prekopu na ladiji »Shreveport«. Gre za isti tip helikopterja, ki so ga Amerikanci uporabili v spodleteli akciji za osvoboditev talcev na teheranskem letališču 1979. leta. Vsekakor pa v Rdečem morju že sodeluje z egiptčankimi tudi ameriški minolovci

»Harkness«.

Dve francoski bojni ladji sta včeraj natanko preiskovali ves južni del Rdečega morja, ne da bi našli niti eno mino. V prihodnjih dneh se ji-ma bodo pridružile še tri ladje. Adenski zaliv bodo preiskovale pa tri angleške ladje, ki so trenutno zasedrane v pristanišču v Džibutiju.

Seveda se mednarodna javnost sprašuje, kdo je za teroristično dejanje kriv. Na včerajšnji tiskovni konferenci je iranski zunanji minister odločno zavrnil vsakršno odgovornost iranske vlade. Dodal je tudi, da vladi ni znana skrajna organizacija Džihad Eslami (Islamska sveta vojna), ki si je prevzela odgovornost za miniranje.

»Proti poskusom, ki skušajo razmajiati stabilnost na tem področju, se je včeraj oglašil predsednik Južnega Jemena Ali Naser Mohamed, ki je hkrati pozval k sodelovanju in k skupnim pobudam Severni Jemen, da bi preprečili nevarnost izkoriščanja afere miniranega Rdečega morja in vojaški poseg imperialističnih sil na to področje.

V prijateljski nogometni tekmi Brazilci boljši od Tržačanov

Triestina - Vasco de Gama 0:4 (0:3)

TRIESTINA: Bistazzoni (v 46' Pelosin), Bagnato, Bragin, Dal Prà, Cerrone, Chiarenza, De Falco (v 67' D'Ottavio), Braglia, Gamberini (v 46' Costantini), Romano, De Giorgis.

VASCO DE GAMA: Roberto Costa (v 36' Acacio), Edvaldo Daniel (v 46' Donato), Airon, Oliveira, Nene, Mauricinho, Mario (v 63' Romulo), Geovanni, Roberto Dinamite, Marquinho (v 46' Claudio Jose).

SODNIK: Sguizzatto iz Verone.

STRELCI: v 18' Mauricinho, v 21' Dinamite (11-metrovka), v 44' Mauricinho, v 69' Claudio Jose.

Po sobotni trening tekmi proti Zarji je Triestina v prvi resni preizkuš-

nji proti odličnemu brazilskemu prvotlaču Vasco de Gama doživela visok poraz.

Rezultat je vsekakor razumljiv, saj brazilsko prvenstvo le začasno ustavljeno in so zato gostje v odlični formi. Brazilska ekipa je bila najmanj za razred boljša od domačinov. Pokazali so vse tiste prvine spektakularne hitre igre, ki je značilnost te velesile svetovnega nogometa.

Triestina je začela zelo poletno in obetavno in je imela v začetku nekaj priložnosti, ki pa jih De Falco in De Giorgis nista znala izkoristiti. Gostje so nato prevzeli pobudo in brez težav visoko zmagali.

Triestina se je sicer ves čas po-žrtvovalno branila in rezultat je morda previsok v korist Brazilcev.

Nov vladni odlok o osebju zdravstva

RIM — Ministrski svet je včeraj na svoji zadnji seji pred velikošmarenkim odmorom le delno omilil posledice zavrnitve treh zakonskih odlokov o državni zdravstveni službi, o zlivanju finančnih sredstev krajevnih uprav v enotno državno blagajno in o izrednih posegih na Jugu, ki je pretekli četrtek ponovno zamajala samozavest vladne večine.

Na predlog predsednika Craxija in pristojnega ministra Degana je vlada nastopila tam, kjer je bila odločitev neodložljiva, saj bi drugače krajevne zdravstvene enote po vsej državi morale postaviti na ceste okrog 70 tisoč zdravnikov, bolničarjev in uradnikov, ki so zaposleni zgolj začasno. Odobrila je zato nov dekret, ki jim podaljša delovno razmerje do dokončne vključitve v stalež z ustreznim zakonom.

Nadomestilo za ostala dva zavrnjena dekreta bo vlada pripravila do konca meseca. Zlasti so nujni novi zakonski ukrepi za pomoč južnim predelom države, saj je z zavrnitvijo odloka in posledično razpustitvijo Blagajne za Jug zaustavljenih mnogo načrtov in javnih del za okrog 24.000 milijard lir.

Socialisti devinsko-nabrežinske občine o vprašanju novega župana

NA 4. STRANI

Po znanem odmevnem intervjuju Mitje Ribičiča

Mnenje člana predsedstva CK ZKJ Jureta Bilića o delavskih stavkah in sovražni dejavnosti v SFRJ

ZAGREB — Nedavni intervju z Mitjo Ribičičem še vedno odmeva. Dotaknil se je pač nekaterih jugoslovanskih tabu tem, dokaj živahno formuliral nekatere žgoče probleme in s tem povzročil tudi precej ugibanj. Je to samo njegovo mnenje, ali so v njegovih odgovorih pravzaprav stališča jugoslovanskega političnega vodstva, se sprašujejo mnogi komentatorji, zlasti v tujini. In nato — če je bil to njegov osebni pogled na, recimo, vprašanja disidentov, sodnih procesov itd., kaj o takšnih tezah menijo drugi člani jugoslovanskega političnega vrha?

Jugoslovanski novinarji so seveda brž po hiteli in diskretno »potipali« klimo. Tako so v intervjuju, ki ga je imela beograjska revija Duga s predsednikom zvezne konference SZDL Jugoslavije Marijanom Rožičem že navrgli nekaj vprašanj, ki se nanašajo na Ribičičeve izjave (zlasti glede vloge SZDL v družbi), zagrebški Danas pa je v zadnji številki »provociral« Jureta Bilića, člana predsedstva CK ZK Jugoslavije.

Tako so omenjenega politika med drugim vprašali, kaj meni o jugoslovanskih štrajkih. Novinarica, ki se je z njim pogovarjala, je

omenila, da so danes te stavke nekoliko drugačne kot pred časom. Tako so se, recimo, neke pojavile tudi takšne parole: »Druže Tito, mi ti se kunemo, da ovako više ne možemo...«

»Da, je rekel Bilić, skrbno spremljam vse informacije v zvezi s štrajki. Njihov značaj pa se v ničemer ni spremenil: pojavljali so se predvsem tam, kjer so zamudili z izplačili osebnih dohodkov, ali ni bilo denarja za regre (poseben dodatek za dopust — op. p.) in kjer delavci menijo, da niso dobili toliko, kolikor so zaslužili, oziroma so porušeni nekateri odnosi. To so bili tudi prej motivi za stavke. Mnogi delavci so mi rekli; protestirali bomo, vpili, toda tega našega ne bomo rušili. Lahko rečem, da se večina delavcev, zlasti tistih z najnižjimi dohodki, vede zelo hlabro. Res je, skupina delavcev neke zagrebske tovarne je med nedavno stavko prepevala tako, kot ste povedali. Najbrž zato, ker cene in inflacija najbolj prizadevajo ravno te delavce. Moramo vedeti, do kod lahko gremo, da se to ne bi zgodilo v širših razsežnostih, kar bi lahko zaustavilo celoten proces ekonomske stabilizacije. Vodilni ljudje, delavski sveti, komunisti morajo skrbeti za to, ne pa da tako brez-

glavo in neupravičeno dvigujejo cene.«

Jureta Bilića so seveda vprašali tudi, kaj meni o primerih, kakršni je tisti z aretacijo 28 občanov. Konkretnega primera sicer ni hotel komentirati, v zvezi s tem pa je dejal, da je pač veliko stvari na idejnem področju, ki jih je mogoče in treba reševati v prvi vrsti z demokratično idejno borbo. »Tam, kjer ni idejne borbe, uporabljajo administrativne ukrepe, ki nam morda niti niso potrebni, razen v skrajni sili, kadar kdo želi spodkopavati in ogroziti pridobitve revolucije, zlasti, kadar je povezan s silami v tujini. So ljudje, ki menijo, da nas bodo prisilili k spremembi politike, če se bodo spajdašili z našimi sovražniki zunaj. To so prodane duše, njihova aktivnost pa je sestavni del strategije boja proti socializmu in komunizmu, pa tudi proti Jugoslaviji. V tem kontekstu je treba gledati na te stvari, kadar pri nas uporabimo administrativne ukrepe. Naši prijatelji v tujini morajo vedeti, da to, kar počnemo, niso nekatere naše drobne igrice, medsebojne zadevice ali krepitev tendenc totalitarnega režima. Ne gleda na to, da včasih naredimo tudi kakšen neroden korak, so to vendarle obrobne epizode,

ne morejo samo po tem ocenjevati, kaj počnemo.«

Ali v Jugoslaviji dovolj ločujejo stvari, ki jih je treba obravnavati na idejnem področju, od tistih, ki so zares sovražne in je potrebna represija, je še zanimalo Danas. Da, politika Zveze komunistov je, da jih je treba ločevati, toda če neke naredimo napako, v neki odločitvi ali na sodišču, bodo to popravili, meni Bilić. »Zakaj iz nekega primera delati načelno obtožbo družbe in revolucije? Če bi bili zlobni, bi lahko rekli, da je mogoče tudi tistim, ki nas učijo demokracije in svobode, marsikaj očitati. Stokrat bolj so nesramni in drastični, kot smo mi kdajkoli bili, ali kakor smo vsaj v zadnjem času.«

»Lahko bi na to vprašanje odgovoril tudi drugače,« je dejal Jure Bilić. »Lahko bi bil šaliv, in zabaval občinstvo, toda resen človek, pa če je še državnik povrh, ki je odgovoren, oziroma dokler je odgovoren — ali dokler sodeluje pri odgovornosti neke politike — ne more biti šalivec...«

Tako je odgovarjal Bilić in tako piše Danas — med vrticami bodo pa brali tisti, ki to pač radi počno... Z. Š.

Tortora v evroparlament

Znani televizijski napovedovalec Enzo Tortora, ki je bil zaprt pod obtožbo sodelovanja s kamoro in izpuščen ob izvolitvi v evropski parlament, je včeraj odletel na prvi stik s svojo novo nalogo (Telefoto AP)

Po padcu avtobusa z mostu Nesreča pri Mesini terjala štiri mrtve

MESINA — Huda prometna nesreča, ki se je pripetila v torek na avtocesti Mesina - Catania, je zahtevala štiri smrtno žrtve. Tri osebe so bile pri priči mrtve. Gre za 33-letno Antonello Piscopo iz San Catalda, 32-letnega podoficirja Sergia Ferrara iz Catanie in 24-letnega vojaka Gioacchina Iapichina iz Raguse. Včeraj pa je zaradi poškodb umrla v bolnišnici še ena žrtev nesreče.

Šofer avtobusa, 40-letni Antonio Cantarella je vozil po viaduktu avtoceste Mesina - Catania. Avtobus je odpotoval iz Mesine ob 14. uri. Vozil je okrog trideset potnikov. Ko je Cantarella privozil iz tunela, se je pred njim pojavil tovornjak, ki je vozil z zmanjšano hitrostjo. Policija

domneva, da se mu je šofer avtobusa hotel izogniti, ker pa je bila cesta spolzka, je izgubil nadzorstvo nad vozilom. Avtobus se je zaletel v varnostni zid, potem pa je z mosta strmoglavil v 25 metrov globok prepad.

Skoraj vsi potniki avtobusa so bili v tej nesreči ranjeni. Najhuje je bil poškodovan voznik avtobusa. Odpekljali so ga v oddelek za intenzivno terapijo v Catanii. V bolnišnico v Catanii so sprejeli tudi sedem ranjenec, turistov iz Senegala in z Malte, ostale pa so odpeljali v razne krajevne bolnišnice.

Policija še vedno preiskuje vzroke nesreče. Pridržala pa je Vincenza Alfonsa, ki je vozil tovornjak.

Iskanje rešitve za prekomerno rast prebivalstva

CIUDAD DE MEXICO — V mehiškem glavnem mestu se je v ponedeljek začela konferenca o svetovnem prebivalstvu, ki bi morala v šestih dneh razpravljati in poiskati rešitev za številne probleme, ki nastajajo zaradi naglega naraščanja prebivalstva predvsem v državah v razvoju.

Podatki so res zaskrbljujoči. Pred 10 leti, ko je bila v Bukarešti prva tovrstna konferenca je bilo na svetu 3,99 milijarde ljudi, danes pa jih je baje že 4,76 milijarde, točnega števila pa ne ve nihče.

V soglasnem prepričanju, da je mogoče le s kontrolo in omejitvijo rasti prebivalstva, se sodelujoči v konferenci zavezujejo, da bodo poskušali preprečiti prekomerno rast prebivalstva. V poslanici papeža Janeza Pavla II. obsoja tudi splav in vsa kontracepcijska sredstva.

Na Zahodu ne verjamejo nepreverjenim vestem Sovjetske oblasti zagotavljajo da je Saharov zdrav in da dela

MOSKVA — Na Zahodu še vedno vlada zaskrbljenost o usodi ruskega znanstvenika Andreja Saharova na prisilnem bivanju v mestu Gorki. V začetku maja je namreč začel gladovno stavko, da bi prisilil na ruske oblasti, ki odklanjajo ženi Jeleni Bonnerjevi vizum za združevanje pregled oči.

Zaskrbljenost potrjujejo tudi dve pismi, ki ju je pred nekaj dnevi naslovila moskovskim prijateljem žena ruskega Nobelovega nagrajenca, kjer pravi, da se ne srečuje z možem od 7. maja, da ne ve, kje se nahaja in kakšno je njegovo zdravstveno stanje. Dve pismi, če sta seveda verodostojni, demantirata torej izjave prijateljev Saharova, ki naj bi prejšnjo nedeljo prišli v stik z Bonnerjevo. Le ona naj bi jim potrdila, da je Saharov prekinil gladovno stavko in da se dobro počuti.

V krogih ruskih disidentov se sedaj pojavlja dvom, da se za to zadnjo vestjo skriva ruska tajna služba

KGB. Jelena Bonner je zadnjič prišla v stik s sinovi Saharova po sedmem maju, ko je ruski znanstvenik izginil iz svojega stanovanja v Gorkem. Iz neuradnih krogov se je takrat zvedelo, da so ga peljali v bolnišnico in prisilno hranili. Zatem so se razširile vesti o smrti ruskega disidenta, medtem ko so ruske oblasti, ki skušajo omiliti v svetovni javnosti odmev afere Saharov, izjavile, da se znanstvenik dobro počuti, se normalno hrani in da nadaljuje znanstveno delo.

Konec tega meseca pa se bo morala Jelena Bonner braniti pred sodniki zaradi obtožbe protisovjetske propagande. O zadevi Saharov v Washingtonu pravijo, da že dva meseca nimajo vesti, ki bi jih ruske oblasti potrdile z dokazi. Glasnik ameriškega state departmenta Alan Romberg je s tem v zvezi včeraj izjavil, da so vladni krogi ponovno posegli pri ruskih oblasteh, naj dovolijo zunanjemu opazovalcu, da osebno preveri zdravstveno stanje Andreja Saharova.

Smrt med počitnicami

Štirje italijanski turisti, zakonska para iz Turina, dva švicarja in dva Francoza so poleg pilota izgubili življenje, ko je v torek zaradi megle malo turistično letalo zadelo v pobočje griča v naravnem parku 65 km od Nairobija v Keniji

Ob vprašanju referenduma in zaradi vse bolj grozeče brezposelnosti Francoski socialisti vedno bolj osamljeni

PARIZ — Medtem ko se finančne perspektive francoske vlade vsaj po oceni pravkar objavljene poročila mednarodne organizacije OECD pozitivno umirjajo, se politične in socialne napetosti v Franciji sicer zaostrejujejo.

Ob sedanjih najnovejši oceni OECD je novi minister za finance in gospodarstvo Pierre Berégovoy objavil v včerajšnjem Le Matinu intervju, v katerem res poudarja, da bodo glavne smernice francoske gospodarske politike tudi poslej ostale iste, se pravi v okviru strogega varčevanja, ki ga je vpeljal njegov predhodnik Lelors, vendar pa je hkrati že priznal tudi neke šibke točke v dosedanjih usmeritvah, zaradi česar je napovedal, da pri vsem tem mora pa ostati kupna moč prebivalstva neokrnjena.

Čeprav bi ob nastopu nove vlade Laurenta Fanbiusa že zaradi mladosti novega premiera pričakovali predvsem neke ofenzive, se je morala vlada zaradi raznih okoliščin očitno umakniti bolj v obrambo. To se je še posebej pokazalo v se-

danji razgreti razpravi o novem Mitterrandovem zakonskem predlogu o referendumu v klopeh senata, kjer ima desna opozicija dokajšnjo večino. Za razpravo v tem tednu v senatu je prijavljenih kar 48 govornikov, vendar je že zdaj jasno, da bo senat odločno zavrnil Mitterrandovo pobudo in s tem blokiral postopek za izvedbo referenduma in nadaljeval načeti razkol med dvema položajema Francozov. Vsekakor je bilo značilno, da je leva večina, ki je v senatu v bistvu manjšina, nastopala v zvezi z referendumom s položaja obrambe, desnica pa s položaja napada. Minister za pravosodje Robert Badinter je svojo utemeljitev zakona podal zares kot odvetnik obrambe, medtem ko je opozicijski Jean Lecanuet vzkipeł s pravo obtožnico v slogu javnega tožilca. Golistični prav Charles Pasqua je ponovno zahteval, da predsednik republike Mitterrand razpusti sedanji parlament in razpiše nove volitve, češ da je to edina in najbolj enostavna pot za ugotovitev ljudske volje. Socialisti, ki se zavedajo, da imajo

sicer od prejšnjih volitev v parlamentu dovolj močno večino, nasprotno pa niso prepričani v to večino med dejanskim ljudskim mnenjem v tem trenutku, so se seveda oklepali le referenduma kot sredstva, ki bi omogočilo Francozom, da sodijo ene in druge.

Še bolj se pa osamitev socialistov v tem prehodnem razdobju kaže tudi glede na novo taktiko KPF. Medtem ko so bili komunisti še do nedavna člani v prejšnji koalicijski levi vladi, so zdaj že zakorakali precej v svojo smer proč od vlade. Medtem ko je predvčerajšnjim Humanite, glasilo KPF, zapisalo o sedanjih razpravi o referendumu, češ da je to — brezplodna razprava o spolu angelov — je včerajšnji Humanite povzel po razpravi komunističnega senatorja Charlesa Lemana naslov svojega uvodnika — Francija ima druge skrbi kot pa referendum — pri čemer so pokazali s prstom zlasti na vse bolj grozečo brezposelnost v državi.

BOGDAN POGAČNIK

Comelli o ZOI v naših krajih

TRST — Trbiž (Furlanija - Julijska krajina), Beljak (Koroška) in Kranjska gora (Slovenija) naj bi bile sedež zimskih olimpijskih iger za leto 1992. Te tri dežele so predložile enotno kandidaturo. Načrt, tako je izjavil predsednik deželne odbora Comelli, ki je tudi začasni predsednik delovne skupnosti Alpe - Jadran, ni pobuda. Skupnosti desetih gorskih področij. Vsekakor se tri dežele ne uprave ineto ukvarjajo s tem načrtom. Možnost za skupno kandidaturo treh dežel za zimске olimpijske igre bi nedvomno okrepila sodelovanje med deželami, razširila pa bi tudi sodelovanje v turističnem sektorju.

Vsaditev novih dreves v Ribiškem naselju

Pred kratkim so na srečanju med deželno odbornikom za krajevne ustanove in gozdove Vespasiano in zainteresiranimi krajevnimi predstavniki dokončno sklenili, da bo deželna uprava v devinskem Ribiškem naselju odredila neobhodno potrebno odstranitev topolov ter se obenem obvezala, da bo čimprej poskrbela za vsaditev novih dreves.

Včeraj pa je deželna uprava na predlog odbornika Vespasiana odredila, da se zaupa deželna ustanova - Observatoriju za boleznih rastlin in Nadzorništvo za gozdove raziskava o možnosti čim bolj racionalne pogozditve tistega območja, na katerem bodo odstranili stara drevesa.

Vespasiano je o tem problemu v deželnem odboru poročal včeraj zjutraj ter dodal, da bo dežela tako finančno kot tudi tehnično poskrbela za to, da bodo v Ribiškem naselju spet posadili drevesa, ki so prava značilnost tega kraja.

Deželni odbornik Vespasiano se je nato srečal z upravniki devinske - nabrežinske občine, katerim je poročal o jutranjih sklepih v deželnem odboru. Odbornik devinske - nabrežinske občine Giorgio Depangher je izrazil svoje zadovoljstvo nad odločitvami deželnih upraviteljev.

Z otvoritvijo 8. Bienala umetnikov - amaterjev lep začetek letošnjega »Tabora 84« na Opčinah

Z otvoritvijo 8. bienala umetnikov - amaterjev, se je v Prosvetnem domu na Opčinah v torek zvečer začel letošnji praznik »Tabor 84«, ki ga organizira domače kulturno društvo »Tabor« in ki se bo nadaljeval, z raznimi prireditvami, vse do 15. avgusta, ko bo tokratno prireditev zaključilo gostovanje folklorne

skupine KUD ULJANIK iz Pulja.

Najprej nekaj kronike o samem letošnjem Bienalu, za katerega se je tokrat prijavilo s svojimi deli (v glavnem s slikami, eden od umetnikov razstavlja tudi dve svoji skulpturi iz železa) 16 umetnikov - amaterjev, ki so predložili kar 56 svojih del. Med temi je žirija, ki so

jo sestavljali Peter Krečič, ravnatelj arhitekturnega muzeja v Ljubljani, slikar Franko Vecchiet in Magda Tavčar, sama izdelovalka izredno lepih tapiserij, pa tudi članica domačega društva, izbrala 32 del, ki so si jih udeleženci otvoritvene prireditve lahko ogledali, ob strokovni razlagi Petra Krečiča, ki je imel na večeru tudi kratek govor o pomenu razstave.

V imenu domačega društva je številno občinstvo pozdravila Stanka Hrovatin, ki se je zahvalila vsem umetnikom in poudarila velik pomen, ki ga ima omenjena prireditev za uspešno delovanje društva samega. Predala je nato besedo Petru Krečiču, ki je udeležencem obrazložil kriterije žirije pri izbiri razstavljenih del: »Držali smo se dveh kriterijev,« nam je v razgovoru za naš dnevnik povedal. »Pomembno se nam je zdelo že to, da se je tolikšno število umetnikov - amaterjev prijavilo za sodelovanje na tokratnem Bienalu. Menili smo, da je treba že ta njihov trud, to njihovo veselje do slikarstva, ali kiparstva, nekako nagraditi, oziroma zabeležiti ter smo od vsakega izbrali po eno delo. Dru-

gi kriterij je seveda upošteval bolj kakovost slik in skulptur. Tu smo imeli razmeroma strogo merilo. Če je po naši sodbi umetnik - amater pokazal nekaj več ambicij, bodisi v tematiki, bodisi v čisto formalnih uspehih svojih ustvarjalnih rešitev, potem smo za razstavo izbrali po dve njegovi deli.«

»Žirija je prišla tudi do druge pomembne odločitve,« nam je Krečič še povedal, »Tu gre za osmi Bienale. Čez dve leti, naj bi bila to že deveta takšna prireditev. Menili smo, da je treba tem umetnikom - amaterjem, ki so že pokazali, poleg vztrajnosti, tudi napredek, nuditi tudi strokovno pomoč. Zato smo sklenili, da bi, pred bodočo razstavo, uvedli tečaj, ki bi ga vodil priznani umetnik, to ali onstran meje. Tu bi udeležence porazdelili v dve, ali tri skupine, od katerih bi se ena na primer ukvarjala s slikanjem v naravi, druga z geometrijskimi liki, tretja s kolaži itd. Prvič sem sodeloval v tej žiriji,« je Krečič dejal, »pa sem presenečen nad tem velikim navdušenjem, ki sem ga zasledil pri organizaciji razstave tako pri članih domačega društva, ki so organizatorji te prireditve, kot pri umetnikih, ki se le-te udeležujejo. V tem trenutku, ko smo na področju umetnosti v svetu, kot jadnica brez vetra v jadrih, je takšno navdušenje s strani vseh vredno še posebne pohvale.«

Predsednica društva »Tabor« Nori Jerič nam je prav tako izrazila zadovoljstvo nad uspehom tokratne razstave in nam že najavila prihodnjo prireditev, ki bo v soboto ob 20.30. »Tu se nam bodo predstavili naši igralci, ki jih je pripravil Drago Gorup, ki je dal prireditvi naslov »Mali tabor starih - Beseda 84«. To bo poučni in obenem zabavni program in upamo, da bomo imeli veliko občinstva.«

V nedeljo ob 18. uri bo na letošnjem »Taboru« nastopil pihalni orkester od Korošcev, v ponedeljek, 13. t.m., bodo ob 19. uri predvajali film »Sreča na vrhcu«; v torek ob 20.30 bo zopet večer filmov Sergija Verča v sredo pa bo nastopila ob 18. uri še folklorna skupina KUD iz Pulja.

Ob otvoritvi razstave je Stanka Hrovatin razdelila vsem udeležencem tokratnega Bienala priznanja. Sergij Verč pa je prikazal tri svoje filme »Black-art«, »Ameriška razglednica« in »Tržaška melanholija«.

N. L.

Jazz drevi na Gradu sv. Justa

V spomin na najvidnejšega jazz skladatelja vseh časov Duka Ellingtona bo drevi ob 20.45 na Gradu sv. Justa tržaška jazz skupina »Italian All Stars«, zaigrala nekaj njegovih skladb. Omenjeni dogodek bo obenem predstavljal otvoritev osmega večera »Olimpiade v Trstu«. Kot običajno se bo spored nadaljeval s predvajanjem olimpijskega dogajanja na velikem ekranu. Na zaslono se bodo zvrstili posnetki s tekmovanj v atletiki, boksu ter jahanju.

BRUNA CIANI

Pogovor s strokovnjakinjo prof. Lauro Rottini-Sandrini

Večja prisotnost meduz v Jadranskem morju ni nujno posledica večjega onesnaženja

Onesnaževanje okolja in problem meduz sta vprašanji, o katerih bi lahko pisali skozi vse leto. Ker pa je poletje čas, ko ju občutimo na lastni koži, smo se odločili, da se s temi problemi pobliže seznanimo.

V nabrežinskem Bregu že več kot deset let deluje Laboratorij za morsko biologijo. Pred kratkim pa so tu ustanovili še oddelke UNEP (Načrt združenih držav za varstvo okolja), v okviru katerega deluje tudi Mednarodni center za Sredozemlje in preučevanje okolja meduz, CIMAM. »Naš center je priznan na mednarodni ravni in je važen predvsem zaradi tega, ker se tu zbirajo podatki o meduzah z vsega Jadrana,« nam je pojasnila vodja oddelka prof. Laura Rottini - Sandrini, univerzitetni profesor pri zoološkem inštitutu na tržaški univerzi. »Ena izmed naših prvih pobud je bil Načrt MARE (Načrt alternativnih metod za ekološko raziskovanje). Razne organizacije in ribiške zadruge so prejele posebne popisne pole, ki naj jih do konca leta izpolnijo vrnejo našemu laboratoriju. Pobuda je pozitivna tudi zato, ker bodo pri tem sodelovali tudi nestrokovnjaki.«

Ravno pri nestrokovnjakih (ribičih, kopalcih itd.), pa je razširjeno mnenje, da smo v zadnjih letih lahko opazili porast števil meduz v Jadranskem morju. »Občasna večja prisotnost meduz v Jadranu in v Tržaškem zalivu posebej, ni nova stvar. Številčni porasti so naravni

pojav, kot je naravni tudi njihov številčni padec. Tako smo na primer leta 1977 zabeležili porast, ki je leta 1979 dosegel svoj višek — z jugoslovanskih obal so javili 250.000 primerov opeklin zaradi meduz. Po triletnem številčnem padcu, so zabeležili ponovni višek leta 1983. Letos pa je meduz znatno manj. Obstaja pa še vedno vprašanje, zakaj se jih leta '79 pojavilo tako veliko.«

Pod vplivom raznih manifestacij zoper onesnaževanje na vseh področjih, ki jih spodbujajo ekološka gibanja, radi iščemo v onesnaževanju okolja vzroke za vse negativne pojave. »Glede hitrega ali manj hitrega razmnoževalnega ciklusa meduz nimamo nikakršnih znanstvenih izsledkov, ki bi potrjevali podoben sum. Razloge je treba iskati drugje. Dr. Adam Benović z Biološkega inštituta v Dubrovniku meni, da ima pri tem svoj delež krivde vedno manjše število morskih roparjev, kot je npr. morska želva »Caretta caretta«. Dr. Tamara Vučetić s splitskega Inštituta za biologijo raziskuje vpliv, ki naj bi ga morda imele na razmnoževanje meduz klimatske spremembe, seveda v dolgih obdobjih; recimo v 30 letih. V isto smer so usmerjene raziskave prof. Alenke Malej z ljubljanske univerze, ki proučuje metabolizem meduz — npr. koliko kisika porabijo.«

»Tu gre za analize in za urejanje podatkov, ki zahtevajo dolg in naporen študij,« je še poudarila prof.

Pelagia noctiluca, najbolj razširjena vrsta meduz v našem morju

Rottini - Sandrini. Proučevanje pojava meduz poteka v bistvu na treh ravneh. Predmet podrobnejših raziskav je najprej biološki ciklus oziroma življenjski cikel meduz, s tem v zvezi je tu vprašanje pojave rojev meduz pod morskimi gladinami v poletnem času. Zdi se, da se meduze prepuščajo morskim tokovom, kot bi jim nekako odpove-

dal mišičasti sistem. Na drugi strani gre za zdravstveni problem, ki je posledica opeklin. Prisotnost meduz vpliva seveda tudi na turizem. Nazadnje pa je tu še škoda, ki jo meduze — majhne in velike — povzročajo ribičem. »Za vse podrobne analize potrebujemo pa »svež material«, ki ga pa ni vedno na pretek. Tako se dogaja, da moramo biti čisto raziskovalci na razpolago meduzam in ne obratno,« je v šaljivem tonu dodala prof. Rottini - Sandrini.

Nazadnje nas je še zanimalo, v kolikšni meri poteka sodelovanje italijanskih znanstvenikov s slovenskimi in jugoslovanskimi. »Izrecno bi tu poudarila, da je naše dosedanje delo sad plodnega in tesnega sodelovanja z jugoslovanskimi strokovnjaki. Povezani smo z biološkim inštitutom iz Ljubljane, ki ima svoj sedež v Portorožu, dalje z inštituti v Rovinju, Splitu in Dubrovniku. Odlične stike z jugoslovanskimi znanstveniki ima tudi prof. Corrado Piccinetti, direktor Laboratorija morske biologije in ribolova v Fanu, ki spada pod okrilje univerze v Bologni. Prof. Piccinetti je zaupana organizacija letnih pomorskih križarjenj po Jadranu, ki jih prireja Trgova mornarica. Ravno na teh križarjenjih si jugoslovanski in italijanski, pa tudi drugi tuji strokovnjaki izmenjujejo mnenja in strokovne podatke.«

Gradivo za Krajevni leksikon Slovencev v Italiji

Iz trinajstega stoletja prvi dokumenti o Proseku

Prosek (drugi del)

V sredi vasi so štiri gostilne, bar in kavarna, izven nje pa dve gostišči s prenočišči. Več rožnaric prodaja domač pridelek povečini v Trstu, v veliki stavbi Deželnega cvetličarskega centra ERSA (Ente regionale per lo sviluppo dell'agricoltura - Deželna ustanova za razvoj kmetijstva) je preizkuševališče cvetja. Na Proseku je banka in zavarovalnica. Trgovin je blizu trideset (dve mlekarji, drogeriji, pekarni, mesnici, cvetličarni, železnari, dve prodajalni obutev, dva frizerska salona, štiri prodajalne jevitin in štiri konfekcije, semenarna, ribarnica, lekarna, zlatarna, v bližini tudi dve večji prodajalni pohištva itd.). Med državno cesto in Proseško potjo sta v zadnjih dvajsetih letih zrasla manjša industrijska cona občine Zgonik. Tu je tudi kokošja farma, ki jo vodi domačin. Prosečani so v glavnem zaposleni v Trstu v različnih terciarnih dejavnostih. Pouku mladine so na voljo tri poslopja: osnovna šola, zgrajena leta

1854, nižja srednja šola, poimenovana po Franu Levstiku, iz leta 1973, v drugem poslopju pa je otroški vrt. V vseh delujeta slovenski in italijanski oddelki. Cerkev sv. Martina je bila zgrajena leta 1637 in je postala farna leta 1850. Na robu vasi je pil in od leta 1972 tudi spomenik padlim v NOB. Spomenik padlim partizanom je tudi na pokopališču. V bližini proseške potje je spomenik desetim talcem, ki so bili tu obešeni junija 1944. V kraju je pokopališče, izven naselja pa tudi vojno pokopališče ayro - ogrskih vojakov, padlih med 1. svetovno vojno. Na Devinščini je postaja orožnikov. V tako imenovani Sošcevi hiši imajo Prosečani na voljo manjšo dvorano in druge prostore. Bivšo kinodvorano, ki so jo kupili

Vse, ki bi se hoteli ogledati v zvezi z opisi krajev, ki si bodo tu sledili, toplo vabimo, da svoja dopolnila, kritične pripombe in popravke posredujejo uredništvu Primorskega dnevnika ali SLORI.

pred kratkim, pa preurejajo v kulturni dom skupen za Prosek in Kontovel. V petdesetih letih ustanovljeno Prosvetno društvo Prosek - Kontovel ima tri pevske zборе, moškega, ki nosi ime glasbenika Vasilija Mirka, ženskega in otroškega, Amaterski oder Jaka Štoka, Mladinski krožek Prosek - Kontovel (1978); v kraju deluje skupno za obe vasi tudi Godbeno društvo Prosek, podružnica Glasbene matic, sekcija VZPI - ANPI. Tu so tudi sekcije strank KPI, PSI in SSK (za Prosek, Kontovel in Križ), po čem tega pa še občinska izpostava in rajonski svet za Zahodni Kras. Tudi v športnem pogledu je društveno življenje za oba kraja skupno. Na Proseku obstaja od 1924 FC Primorje, ki se posveča nogometu in ima svoje igrišče na Rouni, ki so si ga domačini sami uredili s prostovoljnimi delom.

Mnoge vaščanke imajo narodne noše, ki jih same krojijo in jih nosijo ob posebnih priložnostih. Ena šivilja se je celo specializirala v krojenju leteh. Na Telovo okrasijo prebivalci pot procesije z jesenovimi vejami in del poti posujejo s cveticami. Martinovnje 11. novembra privabi na Prosek

veliko ljudi iz vse tržaške okolice. Takrat je sejem, na katerem prodajajo kramarji na stojnicah posodo, oblačila, igrače, slaščice itd., gostilničarji pa postrežejo s klobasami in zeljem ter kuhinjskimi štruklji. Pač pa ni več tradicionalnega pokušanja vin na o-smicah, odkar je pridelek manjši. Na Devinščini je ta dan sejem prašičev.

Blizu kraja so ob poti proti Križu v manjši jami pod Kravjakom izkopali iz rdeče pleistocenske ilovice močno okamenelo, spodnjo čeljust človeka iz konca ledene dobe, pri vojaškem pokopališču severozahodno od tod pa so našli v jami z dvema navpičnima vhodoma koščene in keramične ostanke iz bronaste in železne dobe.

Prosek je dokumentarno prvi izpisan leta 1289, vendar sodijo, da je obstajal že prej. Razvil se je severovzhodno od sedanje pokrajinske ceste ter je pripadal devinski zemljiški gosposodi. Po sporu te s tržaško občino v 18. stol. je prešel k njej, vendar je del naselja, sedanja Devinščina, še vedno pripadal devinskemu gradu. V 15. stol. so vas opustošili Turki. Krajanji so bili sprva pretežno kmetje, kar izkazuje prvi popis prebivalstva iz

leta 1777, ko so na Proseku prešteli 398 ljudi. V 19. stol. je doživel Prosek precejšen gradbeni in demografski razvoj. Najstarejši vaški priimki izhajajo iz dobe, ko so priimki šele nastajali. Verjetno se je na Proseku že v davnih časih trgovalo z žitom in vinom in razvile so se tudi obrti, ki so povezane s trgovino in prometom: v vasi je bil že v 15. stoletju trgovec in gostilničar, v 18. so tu delali trije kovači in je bila ustanovljena carinska uprava.

(Nadaljevanje prihodnjici)

Popravki in pojasnila

V zvezi z ustrejitvijo petih kurirk iz Prebenega, o čemer smo pisali v tej rubriki, v sobotni številki našega dnevnika, nas je Stanka Hrovatin z Opčin opozorila, da jih niso ustrelili na o-penskem strelišču, pač pa v majhni dolinici ob robu vasi. Na tem kraju so v zadnjem času zrasli novi stanovanjski bloki med ulicama Santa Fosca in San Isidoro.

Tiskovno poročilo krajevne socialistične sekcije

PSI: Čimprej imenovati novega župana Nabrežine

Od devinsko - nabrežinske sekcije socialistične stranke Italije smo v zvezi s političnim položajem v občini prejeli naslednje tiskovno poročilo, ki ga v celoti objavljamo:

Vodstvo sekcije socialistične stranke v devinsko - nabrežinski občini ugotavlja z zaskrbljenostjo po enomesečnih pogajanjih med strankami sedanje večine (PSI - KPI - SSK) glede novega župana, da kljub večkratnim sestankom še niso vidne kakšne novice, predvsem zaradi prevelike togosti med strankami.

Socialistična stranka je od vsega začetka zagovarjala nujnost, da je treba čimprej imenovati novega župana, ker so za sedanje občinsko upravo predvsem važni programski dosežki. Zato bi morala ta uprava tako kot je izpeljati do konca mandatne dobe začeto delo in svoje obveznosti.

Občinski odbor in svet bosta morala do zaključka svoje mandatne dobe izdelati in zaključiti nekaj važnih vprašanj, kot je varianta za Splošni regulacijski načrt, kar bo imelo svoje posledice tudi na Sestlanski zaliv (ob tem naj spomnimo, da socialistična stranka od vedno zahteva za Sestljan jasne izbire, ker se zaradi zapuščeni zaliva nedopustno kvari vse okolje). Drugo važno področje zadeva javna dela od obnove občinske razsvetljave do krajevne kanalizacije. Zaradi svoje obsežnosti pa zahtevajo vsa ta dela kar največ prizadevanja in sodelovanja v občinskem odboru. Prav zato se socialistom zdi nujno, da pogajanja o izbiri novega župana ne ovirajo rednega poteka teh del.

Iz istega razloga predlagajo socialisti ostalim strankam v odboru, da ostane sestava vodstvenih organov v občini nespremenjena z izjemo župana, ki naj bo oseba sprejemljiva za vse tri politične sile. Povsem razumljivo je v takem primeru, da je treba izbrati enega izmed svetovalcev KPI. S tem pa ni bilo dano »priznanje KPI, da predlaga novega župana«, kot je nekoliko pristransko zapisano v dokumentu, ki ga je pred kratkim izdala krajevna komunistična sekcija, ampak da je treba nastopati enotno in izbrati med več imeni, ki naj jih predlaga KPI. Drugače tudi ni bilo mogoče nastopati, saj občinskega odbora ne sestavlja ena sama stranka, ampak koalicija strank. KPI je zaenkrat nudila še nezadosten odgovor, zato se pogajanja nadaljujejo.

Socialistična stranka, ki v teh tednih ni hotela vplivati na pogajanja z javnimi izjavami, poudarja svojo težnjo po spoštovanju vseh dosedanjih dogovorov, ker je mnenja, da je le tako možno braniti koristi vseh občanov, predlaga, da ostane sedanja politična situacija nespremenjena in nasprotuje večjim zamenjavam na vodilnih mestih občinske uprave vsaj do volitev, ki bodo prihodnje leto. Nihče

Fotografije z izleta Primorskega dnevnika po Grčiji so na ogledu v Tržaški knjižarni v Ulici sv. Frančiška 20.

pa ne more zahtevati od socialistične stranke, da se odpove vlogi in poziciji, ki ju je imela v sedanji mandatni dobi, pa tudi ne, da bi sprejela zasilne rešitve za manjšinski odborom.

Socialisti pričakujejo od političnih partnerjev v devinsko - nabrežinski občini vsaj toliko pripravljenosti na sodelovanje, kolikor so jo sami vedno pokazali pri političnih pogajanjih zato, da bo prišlo kmalu do izbire novega župana in predvsem zato, da se pozitivno uresniči vse točke iz dogovorjenega programa.

● Združenje Italija - ZSSR bo priredilo v soboto, 11. avgusta v Palači Costanzi razstavo beloruskih slikarjev, v galeriji Centra Barbacan pa razstavo litovske grafike.

Veliko je problemov, ki jih bo KZE morala rešiti jeseni V katarinski bolnišnici je zasedena le polovica razpoložljivih postelj

Sedaj, ko je nova večina v skupščini KZE z novim predsednikom Scarpo (KD) na čelu nekako izpeljala barko iz razburkanih valov, ki jih je sprožila razprava okrog načrta za restrukturacijo glavne bolnišnice, čaka upravo KZE veliko dela za rešitev številnih vprašanj zdravstva v pokrajini.

Predvsem bo moralo vodstvo preveriti delovanje katarinske bolnišnice. Odprli so jo 7. maja, sedaj, po treh mesecih, pa dela še vedno polovično, saj je zasedenih le okrog 450 postelj od skupnih 800. To pa ima za posledico, da je v glavni bolnišnici delo izredno naporno, nekateri oddelki, kot

npr. drugi medicinski, pa popolnoma zasičeni. Ob tem se je zadnje čase pojavil tudi sindikalni problem univerzitetnih zdravnikov, oz. direktorjev kliničnih oddelkov katarinske bolnišnice, ki jamčijo oskrbo le 15 ur na teden, kot določa konvencija med zdravstvenimi strukturami in fakulteto za medicino.

Vprašanje ima ozadje v preteklih letih, ko so bili univerzitetni zdravniki bistveno manj plačani od bolniških, zato pa so prejeli (za dodatno delo) posebno doklado. Sedaj so se dohodki izravnavali, doklada je bila ukinjena, jeseni pa bi dežela morala obnoviti konvencijo z univerzo. Verjet-

no je, da je sindikalna zahteva, ki predvideva med drugim tudi povečanje organika, nekak pritisk za ugoden potek dogovora, ob tem pa se bo morala KZE pošteno potruditi, da strumno spremlja dogodke in po potrebi vskoči, saj je medicinska fakulteta le v tržaški pokrajini, to pa bi morala deželna uprava upoštevati.

Osrednji vokal, da bi zdravstvo steklo nekoliko bolj v korak s časom in z vloženimi finančnimi sredstvi, pa je po mnenju poznavalcev v restrukturaciji (gradbeni in organizacijski) glavne bolnišnice. V sklepu, ki ga je večina sprejela na zadnji skupščini KZE piše, da mora odbor do konca oktobra nuditi načrtovalcem točne indikacije za novi načrt o prenosu glavne bolnišnice. To pa pomeni, da mora do takrat uprava KZE dokončno izdelati načrt, kateri oddelki in departmaji bodo ostali v tej strukturi. Gre predvsem za področja urgentne medicine, geriatrije, onkologije in kardiologije, za katera še vedno vladajo nesporazumi in nasprotujoči si interesi. Racionalno je treba rešiti tudi organizacijo medicine dela in oddelka za transfuzijo.

To so osnovni problemi, nikakor pa ne edini. Že v prihodnjih mesecih bi KZE namreč lahko pospešila z odprtem petih ali šestih zdravstvenih okrožij, ki bi bistveno lahko vplivali na decentralizacijo zdravstvenih storitev in na preprečevanje bolezni.

Socialisti nasprotujejo termocentrali na premoš

Socialistični upravniki in sindikalisti so na sestanku, na katerem so bili prisotni podpredsednik deželnega odbora Piero Zanfagnini, načelnik socialistične svetovalske skupine v deželnem svetu Gianfranco Carbone in pokrajinski tajnik Augusto Seghene, razpravljali o možnosti uresničitve premogovne centrale v Trstu.

Podpredsednik deželnega odbora je poročal o delu Znanstvenega odbora in o deželnih raziskavah o lokaciji te centrale. Tu prideta v poštev dve možnosti, in sicer lokacija pri Korenu v Furlaniji ali pa v dolini Oreha. Vsi prisotni so se strinjali s tem, da je treba pazljivo preveriti vse možne negativne posledice na okolje, ki bi jih povzročila gradnja te strukture. Znan-

stveni odbor naj to raziskavo še poglobi in razširi, saj ni nihče, niti predstavniki ENEL, postavil nobenih časovnih rokov za gradnjo te premogovne centrale.

Predstavniki tržaške socialistične federacije so nadalje potrdili svoje nasprotovanje tej gradnji ne samo iz ekoloških razlogov, temveč tudi, ker naj bi bila, po njihovih besedah, ta gradnja v nasprotju s funkcionalnimi alternativnimi možnostmi razvoja mesta samega.

Prav zaradi tega bodo socialisti ob zaključku raziskave predlagali pokrajinski referendum, na katerem bi se ljudje izrekli o tem problemu, ki naj bi bil obenem tudi priložnost za razpravo o bodočem gospodarskem razvoju mesta Trst.

Številni problemi doma za ostarele na Proseku

Predvsem premalo usposobljenega osebja

Na račun doma za ostarele na Proseku smo slišali že veliko pritožb: razmere so slabe, oskrbovanje omejenih je nezadovoljivo, higiena je pomanjkljiva, prostori neurejeni, občina sama pa se premalo zanima za vse te probleme. Da bi zvedeli, kakšno je dejansko stanje, smo se odpravili v dom »Don Marzari«. Moderna stavba je na prvi pogled zelo lepa in udobna. Ko pa stopiš na dvorišče, vidiš nekaj starih, ki zdijo

sami na svojih invalidskih vozičkih in občutek imaš, da se nihče ne ukvarja z njimi.

V domu »Don Marzari« bivajo stari, ki so popolnoma odvisni od drugih, torej taki, ki rabijo stalno pomoč. Ostarelih je tu okrog 100, nameščenih za njihovo oskrbo pa je 70, od teh je 27 nameščenih za neposredno pomoč. Manjkajo pa predvsem specializirani bolničarji, to pa zato, ker v Glavni bolnici ni več tečajev za njihovo

usposabljanje. Še pred nekaj leti je bila v tem domu zdravstvena oskrba precej nezadovoljiva, sedaj pa se je, kot je izjavila ravnateljica zavoda Franca Ceci, stanje precej izboljšalo. Težav je seveda še veliko. Pralni stroji so pokvarjeni in to je seveda hud problem, saj je treba ostarelim večkrat menjati perilo. Prav tako ni šoferja, ki bi vozil ostarele na posebne preglede v Trst, ker je že tri mesece na sindikalnem dopustu. Proseški dom »Don Marzari« se mora zato posluževati rdečega križa.

Znano je, da so obiski v domovih za ostarele precej redki, zato so stari nekako prepuščeni sami sebi. Bolničarji jim nudijo le zdravniško nego, manjkata pa seveda fizioterapist in animator.

Za oskrbo starih in onemoglih je potrebno usposobljeno osebje, ki mora imeti poleg strokovnega znanja tudi »posluh« za človeške probleme. V takih domovih in podobnih ustanovah bi morali delati tisti, ki se čutijo res »poklicane« za tako delo.

Pereč problem je tudi ta, da že dolgo ni bilo natečaja za stalno bolničarsko službo in se torej bolničarji menjujejo vsake 3 mesece. To je nesprejemljivo, prvič zato, ker se starejši navežejo na osebo, ki skrbijo zanje, drugič pa zato, ker bolničarji v treh mesecih komajda spoznajo »goste« doma, potem pa jih morajo zapustiti.

Tudi občina sama ne dojema pravilno problema ostarelih: birokratske poti pa so precej počasne, medtem ko take ustanove potrebujejo hitro ukrepanje. Treba bi bilo združiti vse socialne in politične sile, predvsem pa vložiti vso dobro voljo, da bi bilo življenje v domovih za ostarele vsaj v zadnjih letih bolj mirno...

HELENA JOVANOVIĆ

Skladiščnik kradel v trgovini Tommasini

Agenti letkega oddelka so prijavili 26-letnega skladiščnika Bruna Sermoneta iz Ul. Zugnana 15/1 zaradi večkratne tatvine v obtežljivih okoliščinah, njegovo zaročenko, 41-letno Clorindo Garganese iz Ul. Sorgente 5, pa zaradi prekupevanja z ukradenim blagom.

Sermoneta je po preiskavi, ki jo je policija začela voditi na prijavo Giorgia Sile, direktorja trgovine s športnimi artikli Tommasini sport v Ul. Mazzini, priznal, da je zaradi finančnih težav v zadnjih šestih mesecih ukradel več športnih oblačil in jih izročil zaročenki Clorindi Garganese, ki je športno opremo prodajala v svoji trgovini Mondial v Ul. XXX. Oktobra 18 ne da bi — po njenih izjavah — vedela, da gre za ukradeno blago. Sermoneta naj bi trgovino Tommasini oškodoval za 10 milijonov lir.

Na povabilo Kmečke zveze

Podpredsednik ERSA obiše jutri našo pokrajino

Jutri bo obiskal našo pokrajino podpredsednik deželne ustanove za razvoj kmetijstva ERSA dr. Dante Savorgnan, ki trenutno opravlja funkcijo predsednika te ustanove. Obisk bo opravil na povabilo Kmečke zveze, spada pa v okvir priprav na izredni načrt, ki ga mora sestaviti in predložiti prav Dežela o razvoju tržaškega kmetijstva in teritorija. Ta načrt je odobrila in podprla tudi Kmečka zveza.

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva upravlja namreč velik kapital, ki je namenjen tej gospodarski stroki, skrbeti pa mora tudi za posodabljanje strokovnih prijemov v kmetijstvu.

centra ERSA, srečal z odborniki Kmečke zveze in s predstavniki kmetijskih združenj. Na tem sestanku bo podpredsednik dr. Savorgnan prisotnim obrazložil načrte in okvirne programe ERSA za Tržaško.

čestitke

IRENE in EDI EMILI praznujeta danes 25-letnico poroke. Še na mnoga srečna leta jima kličejo sin Livio, hči Erika z možem Frankom, mama Marija, sestra Vesna z možem Neviom ter vnuka Petra in Marko.

Danes praznuje 50. rojstni dan ERMINIJ iz Ricmanj. Vse najboljše in še na mnoga zdrava in srečna leta mu želi žena Savina in hči Tanja.

razna obvestila

50-letniki dolinske občine so vabljeni, da se udeležijo sestanka danes, 9. avgusta, ob 20.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

Zveza vojnih invalidov obvešča svoje članstvo, da je urad zaprt do 20. avgusta.

Medtem ko (maroški) terorist vztrajno molči

Preiskovalci skušajo ugotoviti izvor plastičnega razstreliva

El Man Sour Abdallah Mohd, rojen leta 1965, maroški državljani: to naj bi bili osebni podatki mladega terorista, ki so ga v ponedeljek zjutraj okrog 5. ure ustavili na openski železniški postaji finančni stražniki, ker je na vlaku Orient-Express prevažal v nahrbtniku okrog 7,5 kilograma plastika — največjo količino eksploziva, ki so ga v zadnjem desetletju zaplenili v Italiji.

Njegove podatke so včeraj posredovali tisku finančni stražniki, ki so se skupno z namestnikom državnega tožilca Driganijem, podnačelnikom letkega oddelka v Trstu Padulanom in organov Digosa, prvi lotili preiskave. Mladenica, ki je vsekar arabskega porekla, včeraj ni so zaslišali, tudi zato, ker je preiskovalcem, po predvčerajšnji izkušnji, povsem jasno, da ne bo izrekel niti besedice. »Odlično je pripravljen za to vlogo«, nam je včeraj povedal sodnik Drigani. »Preverili smo celo, če ima jezik, saj se nam je zdelo njegovo obnašanje skoraj nenaravno. Menim, da ima sodstvo v tem primeru bolj obrobno vlogo, saj

je odvisno predvsem od policije, tajnih služb in sodelovanja z tujimi službami, če bomo resnico — kam je bil eksploziv namenjen in v katere namene — kdaj odkrili. Kolikor vem, pa ni posebnih dogovorov s službami arabskih držav.«

»Jasno je, da je nabiranje informacij o maroškem državljanu, zelo malo pa je verjetno, da je res iz Maroka, širokopotezno. O verodostojnosti njegovega potnega lista nam bo morda kaj več povedala maroška ambasada v Rimu.« nam je povedal podnačelnik letkega oddelka Padulano. »V stiku smo tudi z jugoslovanskimi organi javne varnosti, saj se je Maročan mudil v Ljubljani, kjer je kupil mednarodni listek za Rim in Rim - Pariz, bržkone pa tudi v Zagrebu ali Beogradu. Ni izključeno, da je eksploziv nabavil prav v teh mestih.«

Preiskovalci bodo na njem opravili danes zelo podroben telesni pregled, izvedenci pa so že na delu, da bi ugotovili značilnosti plastika in njegov izvor.

† Po dolgi bolezni nas je zapustil naš dragi

Valentino Stroppolo

Pogreb dragega pokojnika bo v petek, 10. avgusta, ob 11.30 iz kaple glavne bolnišnice naravnost v cerkev na Katinari.

Žalostno vest sporočajo: sinova Mauro in Giorgio z Antonello in Patrizio, sestra Bibiana in Gigetta (odsotna) z družinama, nepozabna Dora in drugo sorodstvo.

Trst, 9. avgusta 1984

Žalovanju se pridružuje družina Stancich.

Trst, 9. avgusta 1984

Eno leto je minilo, odkar smo se razšli od tebe za vedno, dragi

Uroš

V. a (1983) liceja F. Prešeren

XXIII. olimpijske igre

LOS ANGELES 1984

Italija pred rekordno bero kolajn?

Velik uspeh jugoslovanskih rokometašic, ki so že osvojile zlato odličje

kolajne

ZDA	46	40	17
Romunija	16	12	8
Kitajska	14	6	6
Zah. Nemčija	10	12	14
ITALIJA	10	3	6
Kanada	7	8	7
Japonska	7	4	9
Finska	4	3	4
Avstralija	3	8	10
Vel. Britanija	3	6	15
Južna Koreja	2	3	1
Francija	2	2	8
Nizozemska	2	2	4
N. Zelandija	2	0	1
Mehika	1	2	1
Belgija	1	1	2
JUGOSLAVIJA	1	1	2
Brazilijska	1	1	1
Švedska	0	4	5
Švica	0	2	2
Danska	0	1	2
Norveška	0	1	2
Avstrija	0	1	1
Grčija	0	1	1
Kolumbija	0	1	0
Spanija	0	1	0
Peru	0	1	0
Jamajka	0	0	1
Portugalska	0	0	1
Tajvan	0	0	1
Venezuela	0	0	1

Današnje kolajne

ATLETIKA: 200 m ženske, daljina ženske, deseterboj.
JUDO: kategorija 95 kg.
ROKOBORBA: kategorije 48 kg, 62 kg in 90 kg.
UMETNOSTNO PLOVANJE: dvojice.
ROKOMET: ženske.
SABLIJANJE: sablja ekipno.
KONJSKI ŠPORT: dresura ekipno.

Mamede po odstopu v težavah

V Lizboni je prišlo do manjših cestnih manifestacij zaradi odstopa Mamedeja v teku na 10.000 m. Olje je k ognju priril tudi dnevnik »A Capitala«. Ponoči so neznanec z rdečo barvo premazali vrata športne trgovine, ki je last Mamedeja. Solidarnostno brzojavko je poslal samo klub... prijatelj Mamedeja.

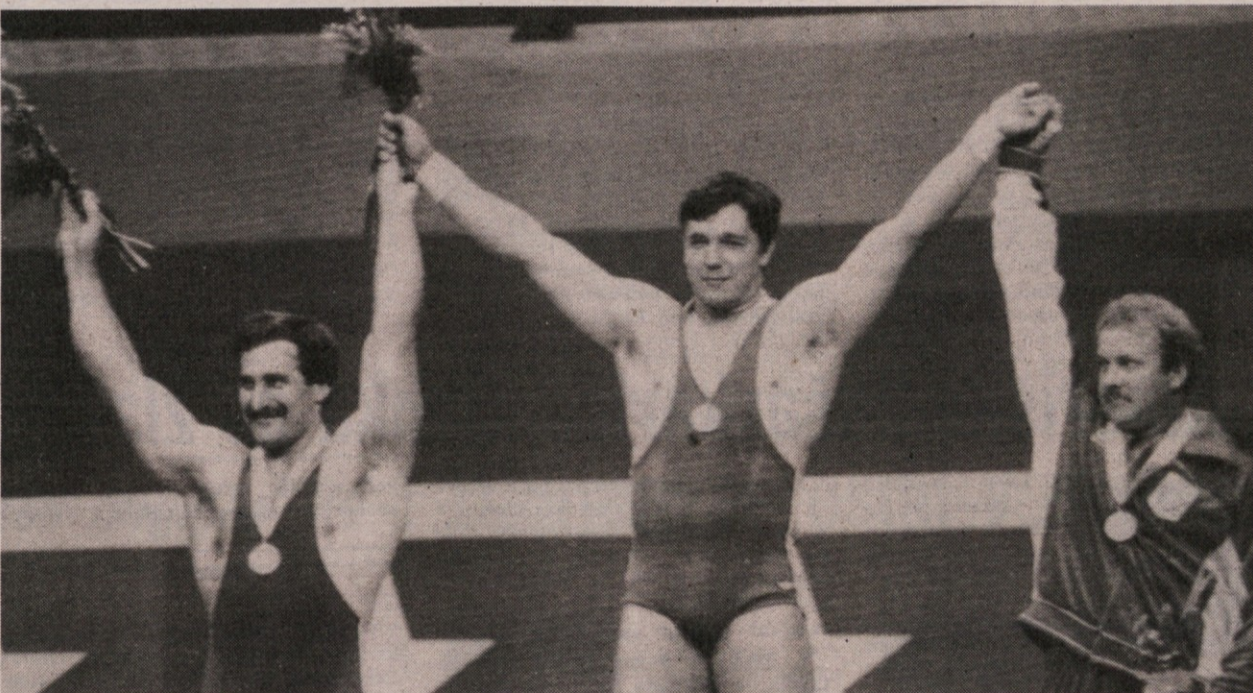
M. Parlov: »Ne bomo praznih rok«

SAŠA RUDOLF
posebej za Primorski dnevnik

LOS ANGELES — »Biti najspretnejši žepar podzemne železnice in z rokami hiter in za žrtev poguben, kot so dečki, ki smo jih pripeljali v Los Angeles,« zatrjuje eden od trenerjev ameriške boksarske reprezentance in v istem hipu pristavi: »O njih boste še dolgo slišali, ko se bodo kot poklicni boksarji borili za svetovne naslove.«

V marsičem je to res! ZDA imajo res izredno homogeno boksarsko reprezentanco, v kateri je nekaj izrednih talentov, vendar tudi nekaj prepričljivih. K sreči pa so za boks vedno blagohotne domačini, kar se sicer redno dogaja na vseh, ne samo ameriških ringih, v domovini boksa pa še toliko bolj.

Južni Tirolec Oberbürger (v sredi) po zmagi v dviganju uteži v kategoriji do 110 kg (AP)

LOS ANGELES — Italija se približuje svojemu rekordnemu številu zlatih odličij na olimpijskih igrah. Doslej jih ima že deset (največ — 13 — pa jih je dosegla na olimpiadi v Rimu). Deseto zlato odličje je Italiji pripadel Južni Tirolec Norbert Oberbürger v dviganju uteži v kategoriji do 110 kg.

Čeprav Jugoslavija včeraj »uradno« ni dobila nobene kolaj-

ne, pa je bila tokrat zelo uspešna. Jugoslovanske rokometašice so namreč v odločilnem srečanju premagale Južno Korejo in kolo pred koncem turnirja osvojile zlato kolajno. Dokaj uspešno pa nastopajo tudi boksarji, čeprav se v jugoslovanskem taboru še kako in upravičeno huđujejo nad krivico, ki je bila storjena Škaru.

Sploh pa je boks v središču

ostrih polemik. Sodniki namreč kar sramotno navijajo za domače boksarje.

Naj omenimo še, da so jugoslovanski vaterpolisti posegli najmanj že po bronu, da so kitajske odbojkarice v velikem finalu premagale favorizirane domačinke.

Ameriške košarkarice pa so po pričakovanju v odločilni tekmi premagale Južno Korejo

V boksu pravi škandal

LOS ANGELES — V boksarskem taboru se vse glasneje slišijo besede »škandal«, »krivica« in »odstop«. Blizu slednje so za sedaj predstavniki Južne Koreje, ki so uradno zahtevali preklic razsodbe, ki je iz turnirja izločila njihovega Kim Dong Kila v korist boksarja ZDA Jerryja Pagea. Po mnenju Korejcev in tudi nevtralnih opazovalcev je bila odločitev v korist Pagea pravi zločin in Azijci so zagrozili, da nameravajo odstopiti z vsemi boksarji (pet), ki so še ostali v raznih konkurencah.

Hude obtožbe so prišle tudi s strani Velike Britanije, ki je na skrajno krivičen način izgubila Johna Lyona v korist Paula Gonzalesa (ZDA). Vodja angleške ekipe Frank Hendry je za krivice odkrito obtožil sistem sestave komisij, ki predvideva vedno dva sodnika iz latinskoameriških držav, kjer naj bi imele ZDA poseben vpliv.

Žrtev spletk je bil tudi jugoslovanski boksar Škaro, ki je po porazu v borbi z Američanom Hillom izjavil, da namerava zapustiti ring. »Nimam živcev, da bi se kosal še s sodniki. Če hoče v Los Angelesu kdo premagati Američana, ga mora knokautirati,« je povedal razjarjeni Škaro.

Trije jugoslovanski boksarji, ki so nastopili v prejšnjem večeru so vsi napredovali v polfinale in imajo za-

gotovljen vsaj bron. Redžepovski je po precej izenačenem boju strl žilavega Avstralca Fenecha, Puzović pa Kamerunca Mbereka. Najbolj suvereno zmago je dosegel Josipović, ki je s čistim 5:0 izločil Romuna Doniciuja. V polfinalu se bo Puzović boril z Američanom Pageom.

V polfinalu je napredoval tudi Italijan Salvatore Todisco, ki je s 4:1 premagal Portoričana Ramosa.

Med »azzurri« je v četrtfinalu petelinje kategorije nastopil tudi Maurizio Stecca in po točkah premagal Kolumbijca Tanara ter si s tem že zagotovil vsaj bronasto medaljo.

In v polfinalu se je uvrstil tudi Italijan Angelo Musone, ki je v teži kategoriji po točkah s 5:0 premagal Šveda Brocka.

Brez izkaznice ne morejo nikamor niti policijski psi

Tako strogi so varnostni ukrepi na OI, da so tudi policijskemu psu dali izkaznico

Kako ugašajo ognji junakov in bogov

ACE MERMOLJA

Gledalce letošnjih olimpijskih iger v Los Angelesu, mislimo na nas, ki zadevi sledimo po ekranu, mučijo glavoboli, neprespanost in živčnost, slednja, ker ob vsem naporu neprespanih noči ni pravega užitka.

Hkrati ne moremo niti mimo zavesti, da so olimpijske igre v matu in da zanje ni videti pravih rešitev. Pustimo pokojnega De Coubertina, saj njegovih idej ni mogoče več zagovarjati, kar je žalostno, pa je, da olimpijskim igram njegovi potomci niso znali najti dostojnega obraza.

Že same absurde dileme med amaterstvom in profesionalnostjo ti potomci niso znali ali hoteli razvozlati, čeprav je rešitev na dlani. Vrhunski šport pomeni danes poklic in je že kar smešno vlačiti na olimpijske steze v amaterje preoblečene profesionalce. To lahko velja le za »revne športce, ostalo so pravljice in folklor. In vendar Moser na olimpiado ne sme, lahko pa gre nogometaš Bagni, ali bolje Američan Carl Lewis, ki zahteva težke denarce za intervju, da ne govori o ostalih njegovih dobičkih.

Bojkot v Moskvi in Los Angelesu je olimpijske igre bistveno osiromašil. Neumešavanje politike v šport je torej očitna (že druga) pravljica za lahkomiselne ljudi. Sprašujemo se, kdo bo šel na olimpiado v Seul...

Američani so olimpijskim igram dodali svoje. Polastili so se spektakla in ga prikrojili svojim potrebam. Skoraj vsi novinarji, ki igre spremljajo, se hudo pritožujejo nad tem, tudi tisti, ki so na vse kriplje hvalili dokaj mi-zerno otvoritev. Pač nič ne pomaga.

Začnimo kar pri prenosih, ki jih ima v zakupu ameriška TV družba ABC. Tu v Evropi smo prisiljeni gledati razvečene posnetke, ki pa so v Ameriki natrpani z reklamo. No, ta zadnja muka je nam prihranjena...

Potem je tu res pretirani ameriški kampanilizem. V panogah, kjer ocenjujejo športnike sodniki, so dvoboji z ameriškimi predstavniki brezupni. V boksu moraš Američana knokautirati, saj je v bistvu nemogoče zmagati po točkah. V telovadbi in drugih ocenjevalnih športih je stvar podobna. Očitno so sodniki iz raznih držav v nekaj dneh podlegli kalifornijskemu šarmu in se večkrat obnašajo kot domači navijači...

Televizija lovi še kamero pretežno domače športnike. Nam še pridejo na ekran različni obrazi, kot beremo in slišimo, pa se zdi olimpiada ameriškim gledalcem domače prvenstvo, ali bolje tekma ZDA proti ostalim. Skratka, western, kjer je domači revolveraš nesporna zvezda, tudi če na bojišču pade.

Olimpijske igre so torej spektakel, vendar spektakel za domačo (tokrat ameriško) rabo in pogosto tudi prvenstvo na dokaj poprečni ravni.

Pa še nekaj lahko odnesemo z olimpijskih iger: ponovno prepričanje, da sta dvoumnost in lažna morala res neprijetni napaki. V boksarskem dvojboju z Jugoslovanom Škarom je ameriški predstavnik v duhu čistega amaterstva, bratstva med športniki, miru in svetlega olimpijskega ognja po sodnikovi prekinitvi boja krepko udaril Škara in seveda zmagal, ko bi po vseh pravilih moral biti diskvalificiran.

Tako pač ugašajo ognji junakov in bogov.

in še to...

S pištolo na boks

58-letna Louella Reynaud je prišla na boks in pri vratih povedala pazniku, da ima s seboj pištolo. Pogledali so v torbico in jo res našli. Iskrenost je Louella plačala s priporom. Niso odkrili, čemu naj bi pištola služila.

Rokomet: po zasluženi zmagi v predzadnjem kolu proti Južni Koreji

Jugoslovanke že osvojile zlato odličje

Jugoslavija - Juž. Koreja 29:23 (15:14)

JUGOSLAVIJA: Ptujec, Ognjenović 1, Pavičević, Janković 3, Anastasovski 3, Dašić - Kitić 5, Erčić, Djurica 4, Višnjić 5, Kolar - Merdan 8. Gledalcev: 3.000, SODNIKA:

Marin in Serban (Romunija). FULLERTON — Jugoslovanska ženska rokometna reprezentanca si je z zmago proti nevarni Korejki že kolo pred koncem olimpijskega turnirja zagotovila zlato kolajno.

Varovanke trenerja Samardžije so odpor trdoživih nasprotnic strle šele v končnih fazah prvega polčasa, saj je bilo moštvo Južne Koreje večji del prvega polčasa v rahli prednosti. V drugem delu tekme so »plave« zaigrale čvrsteje v obrambi in povsem onemogočile prodore Korejk, ki odslej niso več bile kos razigranim Jugoslovankam, ki so bržčas zaigrale mnogo bolj udarno in učinkovito

tudi v napadu. V sredini drugega polčasa so si jugoslovanske rokometnice priigrale prednost štirih golov ter v končnih fazah srečanja povsem nadigrale nasprotnice.

Tekmo si je ogledalo lepo število jugoslovanskih športnikov, ki so burno navijali za svoje, tako da je bilo v zidu dvorane pravzaprav »domače«.

Po zmagi nad Južno Korejo je bilo veselje v jugoslovanskem taboru nepopisno.

ROKOMETAŠI V BOJU ZA ZLATO

Jugoslavija - Romunija 19:18 (8:10)

JUGOSLAVIJA: Basić, Radjenović 2, Isaković 6, Vujović 1, Vuković 3, Kalina 2, Jurina, Zovko 1, Elezović 4, Kuzmanovski, Rnić, Štrbac, Mladenović, Arnautović.

Jugoslovanski rokometiški so v finalu, kjer se bodo za zlato olimpijsko medaljo pomerili z reprezentanco ZRN. Tekma z Romuni je bila težka, »plavi« so morali nujno zmagati, med-

Najboljša strelka turnirja Jasna Kolar - Merdan, ki so ji ameriški novinarji že našli najrazličnejše vzdevke (»gazela«, »stroj za zabijanje golov«, najboljša igralka na svetu ipd.) je izjavila: »Tekma je bila dobra in kvalitetna. Korejke so zelo oster nasprotnik, a jim ni uspelo presenetiti naše ekipe. Srečna sem, da sem prvi strelec olimpijskega turnirja.«

Danes bo Jugoslavija odigrala še zadnje srečanje proti Kitajski, ki pa

bo zgolj formalnega pomena, saj bi »plave« ohranile zlato kolajno tudi v primeru poraza.

LESTVICA

Jugoslavija 8, Kitajska in Južna Koreja 5, ZRN in ZDA 2, Avstralija 0.

Jugoslovanska rokometiška Svetlana Kitić-Dašić

Kanu-kajak

Uspešni nastopi Italijanov in Jugoslovancev

LOS ANGELES

— Italijanski in jugoslovanski kajakaši so včeraj dosegli še en uspeh. Najprej sta se v finale v kajaku enoseda na 500 m uvrstila Jugoslovan Janić in Italijan Scarpa. Oba sta veslala v prvi polfinalni skupini, iz katere so se v finale uvrstili trije veslači. V tej skupini je bil najhitrejši Novozelandski Ferguson, Janić in Scarpa pa sta se borila za drugo mesto. Ves čas je bil Scarpa nekoliko naprej, v zadnjih metrih pa ga je Janić dohitel in premagal za 2 stotinki sekunde.

Daniele Scarpa je potem nastopil še v polfinalu kajakov dvoseda na 500 m skupno s Francescom Ubettijem. V začetku sta veslala rezervirano, na drugi polovici proge pa sta prešla v ofenzivo in brez težav osvojila drugo mesto v skupini in se s sedmim časom uvrstila v finale.

Atletika

Thompson 8,01 m

LOS ANGELES — V pričakovanju tretje zlate za Lewisa in nastopa Mennee na 200 m poročamo lahko le o predtekmovalnih losangeških jutranjih ur.

Italijanski predstavniki so zadovoljivo opravili svoje nastope. Luciano Zerbini in Marco Martino sta se uvrstila v finale meta diska. Poseben dober je bil Zerbini, ki je orodje vrget 63,44 m daleč. Prvo kolo je na 200 m prestala tudi sprinterka Marisa Masullo. S časom 23"30 se je v svoji skupini uvrstila na drugo mesto. Zaradi manjšega števila prijavljenih so bile včeraj odpovedane kvalifikacijske preizkušnje v teku na 1500 m za ženske. Tekalce bodo tekle danes naravnost polfinalne teke. Med kandidatinjami za boljša mesta je tudi Italijanka Gabriella Dorio.

V živo je stopil deseterboj in kaže, da bo še enkrat šlo za dvoboj med Thompsonom (VB) in zahodnonemško koalicijo. Thompson je med drugim dosegel 8,01 m v skoku v daljino in dokazal, da je za to priložnost dobro pripravljen.

Rokoborba

V rokoborbi so bila na sporedu predtekmovalja: Italijana La Bruna (v kategoriji do 62 kg v prostem slogu) in Azzola (kategorija do 90 kg) sta nastopala s spremenljivo srečo. La Bruna je namreč dosegel tri zmage (z Bolivijcem Canachom, Argentincem Navarretejem in Francozom Santorom), Azzola pa dva poraza (z Japoncem Oto in Britancem Lobanom) in eno zmago (z Indijcem Prakashom).

na ostalih prizoriščih

Judo

Leščak peti

Včeraj so v zgodnjih jutranjih urah podelili kolajne v judojski kategoriji do 78 kg. Tu je nastopil tudi Slovenec Filip Leščak, ki se je uvrstil na nadvse zadovoljivo peto mesto. Bistričan je začel zelo dobro in v predtekmovalju premagal Hondurčana Sierro, Brazilca Santosa in Senegalca Gueyeja. V finalnih srečanjih pa je, tudi zaradi spornih sodniških odločitev, podlegel najprej Britancu Adamsu, nato pa še (v finalu za 3. mesto) Francozu Nowaku. Zlato kolajno je osvojil Zahodni Nemec Wieneke.

Izidi finalnih dvobojev

FINALE ZA 3. MESTO: Nowak (Fr.) - Leščak (Jug.) yuko; Fratica (Rom.) - Takano (Jap.) koka. FINALE ZA 1. MESTO: Wieneke (ZRN) - Adams (Vel. Brit.) ippon.

Skoki v vodo

V moškem tekmovalju s trimetrskimi deskami so bili na sporedu izločilni skoki; vsak tekmovalec je opravičil enajst skokov, dvanajst najboljših skakalcev pa se je uvrstilo v finale. Daleč najboljši (bržkone so bili mu pomagali tudi sodniki...) je bil Američan Louganis, dobro šesto mesto in s tem tudi uvrstitev v finale pa je dosegel tudi Italijan Piero Italiani.

Romuni prodajajo drese

Veliko romunskih športnikov je sklenilo spremeniti v dolarje svoj olimpijski znoj. Precej intenzivno so začeli prodajati svoje športne majice. Cena: 15 dolarjev.

Košarkar D. Petrović podpisal za Notre Dame?

Kot trdi znan ameriški košarkarski strokovnjak Digger Phelps, je Dražen Petrović podpisal pogodbo z univerzitetno ekipo Notre Dame iz Chicaga.

Trener vseučiliščnikov iz Chicaga, ki je na olimpijskih igrah v Los Angelesu komentator televizijske družbe ABC, ni hotel o tem povedati nič določenega. Spregovoril pa bo, kot je zatrdil, šele ko se bodo olimpijske igre končale.

Sicer pa je Dražen Petrović v središču pozornosti. Ameriški tisk in strokovnjaki ga primerjajo s slovitim Peteom Maravichem, košarkarjem našega porekla.

Los Angeles Times je objavil izjavo Dražena Petrovića: »Tujina mi ne prija. Takoj ko za nekaj dalj časa odidem od doma, zbolim od domotožja.«

Jugoslovanska atletika iz škandala v škandal

LOS ANGELES — Strela z jasnega v jugoslovanskem taboru! Kot poroča Tanjug, sta atleta Dragan Zdravković (1500 m) in Vladimir Milić (krogla) že pred nastopom na poti proti domu.

Oba atleta sta hotela nastopati z opremo znamke »puma« oziroma »tiger«, jugoslovanska atletska zveza pa je predvidela znamko »adidas«, s katero ima uradno pogodbo. Ker nobena stran ni popustila, je zmagal močnejši. ASJ je oba tekmovalca poslala domov.

V jugoslovanskem športu se je nekaj podobnega že zgodilo pred dve letoma na nogometnem »mundialu« v Španiji, primer pa ni čisto nov v atletskih krogih. Poljski vrhunski skakalec v višino Wszola je moral nekaj mesecev »počivati«, ker

je v Los Angeles prišla namesto Sovjetske zveze, dvakratne olimpijske prvakinja. Američanke, ki so bile na igrah v Montrealu druge, so azijsko moštvo prekosile v vseh elementih, še zlasti pa je bila očitna njihova telesna in višinska premoč. Finalna tekma je bila izenačena le do šeste minute (12:12), nakar so se ZDA razigrale. Še zlasti učinkovita je bila Millerjeva, ki je dosegla 16 točk in polovila kar enajst odbitih žog. Med Korejkami pa se je izkazala Čoj Ai z 20 točkami.

LOS ANGELES

— Američanke so po pričakovanju brez težav osvojile zlato kolajno v košarki. V velikem finalu so kar za trideset točk premagale Južno Korejo (85:55), ki

Ne glede na izid finala je srebro za korejsko peterko že lep uspeh, o napredku azijske košarkarske šole pa priča tudi bronasta kolajna Kitajske, ki je v malem finalu premagala Kanado s 63:57 (37:29).

Končni vrstni red

1. ZDA, 2. Južna Koreja, 3. Kitajska, 4. Kanada, 5. Avstralija, 6. Jugoslavija.

»Azzurri« za peto mesto

Italijanski košarkarji so sinoči zasluzeno premagali ZRN z 98:71 (45 proti 35) in bodo jutri igrali tekmo za peto mesto proti reprezentanci Urugvaja.

Po zadnjih blelih nastopih so torej varovanci trenerja Gambe le ne-

JUGOSLAVIJA: Krivokapić, Lušić 1, Petrović, Vuletić, Djuko 2, Roje 1, Bebić 2, Bukić, Sukno 1, Paškvalin 2, Milanović, Andrić 1, Popović.

LOS ANGELES

— Z zmago proti ZRN so si jugoslovanski vaterpolisti že zagotovili medaljo. Srečanje je bilo mnogo bolj naporno kot tekmi z Avstralijo in Nizozemsko. Jugoslovanci so bili v prvi četrtini slabši od nasprotnikov, uspešnejši pa so bili v drugem in tretjem delu tekme. Plavi bi lahko slavili z večjo razliko, če ne bi trikrat napravili priložnosti, ko so v bazenu imeli igralca več. Mnogo za slug za zmago ima nedvomno tudi

Sabljanje

Po porazu s Francijo so italijanske floretistke izgubile bronasto kolajno, ki je bila po prvem delu turnirja najnižji cilj, ki so si ga postavile. Zmagala je ZRN pred Romunijo.

Odločilen za poraz je bil padec forme Vaccaronijeve. Med srečanjem je utrpela Margherita Zaleffi lažjo rano na kolenu.

Kitajke ugnale favorizirane domačinke

LOS ANGELES — V manj kot eni uri so kitajske odbojkarice z gladko zmago nad ZDA osvojile zlato kolajno na olimpijskem turnirju. Kljub navdušenemu navijanju pre-

polne dvorane v Long Beachu je izluzija Američank, da bi ugnale Kitajke, trajala slab set, ki se je končal v korist Azijk s 16:14. Tedaj je bilo tekme praktično konec, čeprav so Američanke še naprej vztrajale, a preveliko številno napak je bilo usodno za njihove ambicije. Drugi set se je končal s 15:3, tretji pa s 15:9, vendar po izčrtnem vodstvu Kitajk s 14:3.

Po srečanju je bilo razočaranje v ameriškem taboru veliko, saj so se ZDA temeljito pripravile na ta turnir. Zmedlo jih je nedvomno tudi dejstvo, da so v kvalifikacijski skupini Kitajsko presenetljivo premagale s 3:1 in so bile torej prepričane

v zlato. Izkazalo pa se je, da so takrat Kitajke le skrivale svoje adute...

V finalu za bron je Japonska s 3:1 (13:15, 15:4, 15:7, 15:10) premagala Peru.

Končni vrstni red

1. Kitajska, 2. ZDA, 3. Japonska, 4. Peru, 5. J. Koreja, 6. ZRN, 7. Brazilija, 8. Kanada.

Jadrnanje

Prva mesta oddana

V jadrnanju so tri zlate kolajne že oddane: Španca Doreste in Molina v razredu »470«, Američan Haines v razredu »soling« in Novozelandska Sellers in Timms v razredu »470«. Do so si namreč v prvih šestih regatah nabrali tolikšno prednost, da jim je zlato že oddano (za končno lestvico velja šest najboljših rezultatov iz sedmih regat), tako da ne bodo v sedmi regati niti nastopili.

Zola Budd

Južnoafriška atletinja Zola Budd, nova pridobitev za Veliko Britanijo, je prejela opomin, ker je v obliki osebnega dnevnika pošiljala prispevke londonskemu »Daily Mailu«.

Dvigalec priboril zlato Italiji

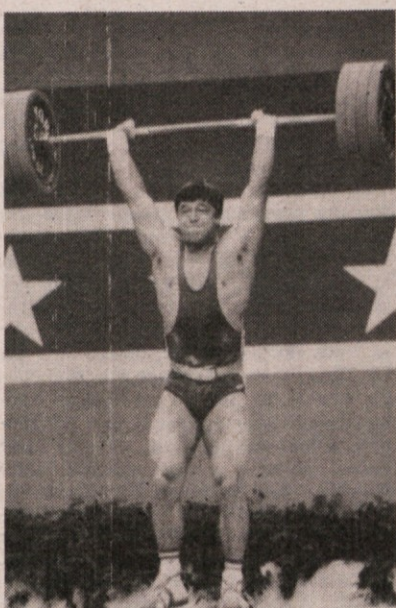

LOS ANGELES — Južnotirolec Norberto Oberburger iz Merana je Italiji priboril še eno zlato ko ajno, v panogi, kjer »azzurri« ponavadi ne blestijo. V dviganju uteži za kate-

gorijo do 110 kilogramov telesne teže je v skupnem seštevku za deset kilogramov premagal Romuna Tasnadija, medtem ko se je na tretje mesto uvrstil Američan Guy Carlton.

Zmaga Oberburgerja ni tako nepričakovana, kot bi bilo mogoče sklepati, niti ni v celoti posledica bojkota vzhodnih držav, ki je bistveno ohranil tekmovalce v dviganju uteži. Oberburger je namreč v svoji kategoriji nosilec naslova evropskega podprvaka. Tedaj ga je premagal le Sovjet Zakarijevič, ki bi v Los Angelesu zanesljivo osvojil zlato, vendar na zmagovalni oder bi Oberburger vseeno lahko stopil. Tokrat je bilo Oberburgerju za zlato kolajno dovolj dvigniti v skupnem seštevku 390 kilogramov, to je deset kilogramov manj kot na EP. (Zakarijevič je tedaj zmagal z 415 kg).

Kakorkoli že je olimpijsko zlato za Oberburgerja res neprecenljive vrednosti in lepo plačilo za trud v špor-

tu, ki na Zahodu sploh ni upoštevan, kaj šele cenjen.

Končni vrstni red kat. do 110 kg
1. Oberburger (It.) 390 kg (175 + 215); 2. Tasnadi (Rom.) 380 kg (167,5 + 212,5); 3. Carlton (ZDA) 377,5 (167,5 + 210); 4. Seipeit (ZRN) 367,5 (160 + 207,5); 5. Squires (Kan.) 365 (165 + 200).

Napaden trener košarkarjev
Ronald Munoz, 21 let, je v Playi del Rey z nožem napadel enega izmed trenerjev košarkarske reprezentance ZDA Franka Orneila. Mladič je skušal trenerja oropati in ga je ranil z nožem po vratu. Takoj po napadu je policija Munozu aretirala.

Doping

Meunarodni olimpijski komite je za 12 let diskvalificiral maserja japonske ženske odbojarske reprezentance, ker je igralcem dajal zdravila, ki so vsebovala narkotike. Igralke so dokazale, da niso bile seznanjene s sestavo zdravil in zato niso bile kaznovane.

Francija giljotinirana

Katastrofalen poraz francoske košarkarske ekipe proti ZDA s 120:62 je naletel na odmev v vrstah časni- karjev tako, da je eden izmed los-angeških dnevnikov izšel z velikim naslovom: »Francija giljotinirana«.

»Podvodna košarka«

Potapljači, ki so preverjali čolne televizijske družbe ABC na jezeru Casitas (veslanje), so odkrili majhno Atlantido. Nekdo se je znašel na košarkarskem podvodnem igrišču. Gre za naprave, katere je umetno jezero preplavilo l. 1959.

Rekordno število gledalcev

Med tolikimi rekordi, ki so jih postavile letošnje olimpijske igre v Los Angelesu, je tudi največje število gledalcev. Do nedelje si je raz- na tekmovalca o- gledalo kar tri mi- lijone in pol gledalcev, kar je dva- krat več kot v Montrealu pred osmi- mi leti. Rekord med športi pa ima nedvomno doslej nogomet, kjer si je 26 tekmovalj o- gledalo več kot mili- jon gledalcev.

Tudi pred televizijskimi zasloni se vsak dan zbere veliko število ljudi. Otvoritveni slovesnosti je po ameri- škikh ocenah sledilo kar dve milijardi in pol gledalcev. Kar 24 odstotkov ameriških državljanov pa vsak dan sede pred male zasloni, kot je spo- ročila televizijska družba ABC.

Brezplačen vstop za sinhronizirano plavanje

Ameriški organizatorji, ki sicer iz- koristijo vsako priložnost za zaslužek, za tekmovalce v sinhroniziranem pla- vanju niso prodajali vstopnic. Ugoto- vili so namreč, da je ta šport »dolgo- časen« in je zato prav, da si ga lahko vsak brezplačno ogleda.

Prvi preizkušnji v tej novi disciplini je prisostvovalo približno tisoč gle- dalcev, večinoma trenerjev in atletov.

Zlate kavbojke za zmagovalce

Levi Strauss, znani proizvajalec jeansov je obljubil, da bo vsem zmagovalcem naredil posebne kavbojke. Na njih bo natisnjeno ime zmagoval- ca, vsi gumbi pa bodo iz čistega zlata.

Najbolj elegantna ekipa

Za naslov najbolj elegantne ekipe se poteguje več držav. Že večkrat so to bili Francozi, ki so se tudi letos potrudili. Izredno lepo oblečeni pa so tudi Nizozemci in Romuni. Ekipa mo- naka je izdelavo svojih oblek poverila Carvenu, ki sicer skrbi za garderobo princa Ranierija in njegovega sina Alberta. Verjetno jih je to stalo kar precej, vendar si je tamkajšnji olim- pijski komite glede na majhno število atletov lahko privoščil tak izdelek.

Tudi Angleži šovinisti

Šovinisti niso samo Američani. To oznako so dobili tudi Angleži, ki skr- bijo preko BBC za televizijske od- daje v afriških deželah, bivših kolo- nijah. Kenijska revija »Weekly re- view« je zapisala, da BBC prikazuje v Afriki samo podvige angleških športnikov, pozablja pa na afriške.

naši bralci in los angeles '84

V naši rubriki smo se tokrat posvetili izkjučno pred- stavnicam nežnega spola. Koga intervjuvati? Odločili smo se za odbojkarice, ki so v športu kajpak zelo dobro pod- kovane. In res, izkazalo se je, da vse sledijo igram z ve- likim zanimanjem, kljub časovnim razlikam. Vprašali smo jih za splošno oceno olimpijskih iger, posebej pa še za mne- nje o moškem in ženskem odbojarskem turnirju oziroma o uvrstitvi »azzurrov« v polfinale z Brazilijo.

Sandra Montanari: »Igram v glav- nem sledim po Primorskem dnevniku, po televiziji pa sem gledala gimna- stiko in plavanje. Žal italijanska te- levizija privilegira panoge, v katerih nastopajo italijanski tekmovalci in za- nemarja druge. Na splošno mi igre ni- so všeč, ker je vse preveč rekla me, vse je preveč po ameriško. Odbojar- skemu turnirju nisem dosti sledila. Videla sem le tekmo Italija - Egipt. Zdi se mi, da so Italijani res močni. Kajne?«

Vida Legiša: »Igre se mi zdijo kar zanimive. Američani jim sledijo z navdušenjem, v Evropi je zanimanje manjše. Moti me pristranskost sod- nikov v boksu, judu in še drugih špor- tih. Glede odbojke so se Italijani do- slej dobro odrezali. Poraza z Japonci si niso zaslužili, tudi sicer ni ekipe, ki bi bila odločno močnejša od ostalih, zato mislim, da bodo Italijani prišli še daleč. Pri ženskah pa so Kitajke daleč najboljše. Tako pri fantih, kot dekletih me je najbolj presenetila te- lesna višina in kot posledica tega do- ber blok.«

Franka Žerjal: »Najprej o odbojki! Italijani igrajo odlično in če bodo v polfinalu premagali Brazilijo, lahko

dobijo zlato kolajno. Zadovoljna sem tudi, da je Kitajska zmagala v ženski konkurenci. Igram drugače sledim tudi ponoči, dokler me ne premaga spanec. Upam, da bo Jugoslavija zmagala v nogometu, želela bi tudi, da bi osvojila kolajno v košarki, a se bojim, da bo s Španijo težko... Od individualnih panog mi je všeč pred- vsem atletika.«

Lučka Krizmančič: »Igre mi niso všeč, ker so ZDA preveč favorizirane. Zanimata me gimnastika in atletika. Glede odbojke sem videla le eno tek- mo. Televizija bi ji lahko posvetila več pozornosti. Italijani so me vse- kakor presenetili, a kolajne vendar ne pričakujem. Sicer, morda ja, mor- da ne.«

Saška Pertot: »Igram sledim že od vsega začetka. Vseč so mi vse pano- ge, še zlasti pa ženska gimnastika in atletika. Nisem pričakovala, da bodo ZDA osvojile toliko zlatih koaj- n, čeprav se je vedelo, da bodo prve. Pre- senetila je tudi Italija, več pa sem pričakovala od Jugoslavije, zlasti od Petričev. Odbojke je po televiziji ma- lo. Če bom zdržala pa si bom ogleda- la neposreden prenos tekme med Ita- lijo in Brazilijo.«

LOS ANGELES — Italijani so v e- kipnem konjskem tekmovalstvu pre- skokov z osmim končnim mestom pripravili svojim strokovnjakom do- kajšnje razočara- nje. Če je bilo zla- to namreč že pred pričetkom tekmo- vanja praktično oddano močni ame- riški ekipi, so bili »azzurri« prepi- čani, da se lahko enakovredno borijo z ostalimi državami.

Na hipodromu v Los Angelesu se je zbralo res veliko število gledalcev, ki so z zanimanjem sledili temu vse preveč zanemarnjenemu, sicer dokaj elitnemu športu. Veselje ob nastopu Američanov, ki so v dveh poskusih zbrali vsega le 12 točk odbitkov, je bilo seveda razumljivo.

Italijani so si vse možnosti zapra- vili že v prvem krogu. Potem ko sta veteran Mancinelli in Nuti skakala odlično, sta Moyerso in Scolari kon- čala tekmovalstvo na tleh. Italijani so si tako nabrali kar 59,25 točk odbit- kov, kar je bilo komaj dovolj za na- stop v finalnem krogu. V nadaljeva- nju so bili sicer »azzurri« povsem so- lidni, a so se povzpeli šele na končno osmo mesto.

KONČNA LESTVICA PRESKOKOV — EKIPNO

1. ZDA 12 točk, 2. Velika Britanija 36,75, 3. ZRN 39,25, 4. Kanada 40, 5. Švica 41, 6. Francija 49,75, 7. Špa- nija 52, 8. Italija 75,25,

Italijan Filippo Moyerso je s padcem preprečil svoji ekipi boljšo uvrstitev

tako po tv ○ tako po tv ○ tako po tv

Italijanska TV

PRVI SPORED

DANES

ČETRTEK, 9. AVGUSTA
1.00 - 9.00: atletika - finale, boks - četrtfinale, sabljanje - finale, skoki v vodo - moški; 15.30 - 19.37: posnetki prejšnjega dne in direktni prenosi; 21.40 - 1.00: boks - polfinale, sinhronizirano plavanje, atletika, hokej, skoki v vodo, judo, vaterpolo, košarka, rokomet, jahanje, lokostrelstvo, jadranje, tenis.

JUTRI

PETEK, 10. AVGUSTA
1.00 - 8.00: atletika - finale 200 m ž, daljina ž, deseterboj, sabljanje - finale ekipno, boks - polfinale; 10.30: pregled prejšnjega dne; 15.05 - 19.37: posnetki prejšnjega dne in direktni prenosi dopoldanskih tekmovalj; 22.30 - 1.00: rokoborba ali atletika posne- tek, pregled: hokej, judo, skoki v vo- do, vaterpolo, košarka, rokomet, konj- ski športi, lokostrelstvo, jadranje, tenis.

TV Ljubljana

DANES

ČETRTEK, 9. AVGUSTA
13.30: olimpijska kronika 1; 13.55: pregled 1; 15.30: atletika (polfinale)

Dober sprejem

vam želi

200 m M, finale 200 m M, finale skok s palico, finale 400 m ovire ž, pred- tek, daljina ž, polfinale 300 m ž, polfinale 3000 m ovire M, deseter- boj (POS); 23.15: olimpijska kro- nika 2; med olimpijsko kroniko ka- jak - kanu (NEP); 23.30: pregled 2.

JUTRI

PETEK, 10. AVGUSTA
04.00: košarka polfinale moški; 04.30: vaterpolo finale Jugoslavija - ?;

TV Koper

DANES

ČETRTEK, 9. AVGUSTA
13.55: olimpijski pregled 1; 15.30: atletika posnetek; 19.55: boks - direk- tn prenos; 23.30: olimpijski pregled 2 direktni prenos.

JUTRI

PETEK, 10. AVGUSTA
12.00: olimpijski pregled 1 - posne- tki; 13.35: boks - posnetki; 17.00: at- letika - posnetki; 22.00: vaterpolo - Jugoslavija - ? - direktni prenos; 23.30: olimpijski pregled 2 - direktni prenos.

Radio Trst A

Slovenska postaja Radia Trst A ima v Los Angelesu svojega poročevalca, Sašo Rudolfa, ki se vsak dan javlja s prizorišča olimpijskih iger v Los Angelesu v poročilih ob 7.00, 13.00 in 19.00, ob nedeljah pa ob 8.00 in 19.00

današnji in jutrišnji spored

Danes

16.30 (7.30): kanu kajak - 1000 m moški in 500 m ženske polfinale; 17.00 (8.00): hokej - moški kvalifikacijski turnir Indija - Nova Zelandija, Nizo- zemska - Španija; 17.30 (8.30): va- terpolo - ZDA - ZRN, Kitajska - Bra- zilija; 18.00 (9.00): tenis - četrtfinale moški in ženske; 18.30 (9.30): atleti- ka - deseterboj, 100 m ovire ž pred- teki, višina ž kvalifikacije, 200 m ž polfinale in finale, 1500 m M predteki, 1500 m ž polfinale, daljina ž finale,

strešni šotori (canadesi)

2 osebi 52.700 lir

šotori igloo

3 osebe 129.000 lir

DO IZČRPANJA ZALOGE

tommasini

TRST - UL. MAZZINI 37-39

Jutri

1.00 (16.00): judo - kategorija do 95 kg; 1.30 (16.30): skoki v vodo - stolp ženske finale; 3.00 (18.00): rokobor- ba - nadaljevanje kvalifikacij v istih kategorijah, nadaljevanje finala v istih kategorijah; boks - polfinale; ritmična gimnastika - ženske kvalifikacije; 3.30 (18.30): rokomet - ženske Avstrija - ZDA; 4.00 (19.00): košarka - tekma za tretje mesto; 5.00 (20.00): sabljanje - meč ekipno moški finale; rokomet - ženske Južna Koreja - ZRN; 6.30 (21.30): rokomet - ženske Jugoslavija - Kitajska,

Nekdanji član jugoslovanske reprezentance v orodni telovadbi

M. Stergar: Odsotnosti zmanjšale vrednost iger

Morda ga ni treba predstavljati. Nekdanji član jugoslovanske reprezentance v orodni telovadbi, organizator, priznani mednarodni sodnik, pisec številnih strokovnih razprav Miroš Stergar ni očitnoval v Los Angeles, vendar tamkajšnje dogajanje intenzivno spremlja na malem ekranu, zlasti seveda v orodni telovadbi. Vsako jutro se pomudi za kakšno urico v koprski kavarni Loža, kjer se znanci in prijatelji ob kavici največ pomenkujejo o olimpijskih igrah. Tu sva tudi navezala kratek razgovor.

»Sedaj, ko so za nami skupinski in posamični nastopi v orodni telovadbi, me najprej zanima tvoj splošni vtis.«

»Olimpijske igre in svetovna prvenstva so tekmovanja, ki si sledijo v razdobju štirih let in zato so gimnastične novosti za gledalca, ki redno ne spremlja razvoja na tem področju, veliko presenečenje, rekel bi celo pravi majhni čudež. V Los Angelesu smo bili priča napredku v orodni telovadbi tako pri moških kot pri ženskah tako glede novih, težkih

prvin kakor tudi glede na variante že znanih prvin.«

»Ali lahko v prihodnosti, glede na prikazano v Los Angelesu, pričakujemo sploh še kaj bistveno novega?«

»Orodna in parterna telovadba ter akrobatika imajo še velike možnosti razvoja. Znani so izvirni in močnejši elementi, kot na primer trojni salto nazaj v prosti vaji (parter), ki ga nekateri telovadci že izvajajo, vendar ga na tekmah še niso pokazali. Tudi na orodjih se vrhunski tekmovalci držijo načela: kar si pokazal ti, bom jaz bolje. Seveda so potrebni za vrhunske prvine posebni strokovnjaki z znanstvenim pristopom, ki v posebnih šolah usposablja telovadce tako fizično kot psihično. Velik napredek pričakujem tudi v sestavi koreografije ter v zvezi s tem tudi izpopolnitve v estetiki gibanja.«

»Kaj pomeni odsotnost Sovjetske zveze?«

»Ne gre samo za Sovjetsko zvezo, ampak tudi za Vzhodno Nemčijo in Bolgarijo, ki sta tudi velesili v orodni telovadbi. Odsotnost teh držav je nedvomno znižala vrednost olimpijskih iger v Los Angelesu. Menim, da so Američani nastopali bolj sproščeno, saj so kontrolirali le Kitajsko pri moških in Romunijo pri žen-

skah. Če bi nastopale še Sovjetska zveza, Vzhodna Nemčija in Bolgarija, bi bilo seveda vprašljivo, kako bi se vse skupaj končalo. Osebo dam prednost Sovjetski zvezi, ki je znana po svojih sistematičnih in do zadnjega detajla izdelanih pripravah.«

»Ameriške uspehe pa vendar ocenjujete kot senzacionalne...«

»Predvsem bi rad povedal, da ZDA niso nova velesila na tem področju,

saj že deset let zaznamujemo stalen napredek. Če bi šli v Moskvo, bi verjetno že tam postregli s presenečenji. Sicer pa ne smemo pozabiti na ogromna sredstva, ki so jih ZDA vložile v priprave in ki so se zdaj lepo obrestovala.«

»V sredstvih javnega obveščanja pogosto naletimo na namigovanja, da je bilo sojenje pristransko...«

»Po mojem mnenju sojenje ni bilo pristransko. Kitajci so imeli nekaj spodrseljav v obveznem programu in tudi v poljubnih vajah, kar je vplivalo na njihov ekipni kot na Li Ningov osebni plasman. Nobene dvoma pa ni, da so Kitajci najboljši telovadci na svetu. Ko jih gledaš, imaš občutek, da je zanje vse lahko, izvedba pa je estetsko tako popolna, da jo lahko imenujemo umetniška. Hkrati pa so pokazali tudi največ novosti. Za konec bi še rekel, da mednarodni pravilnik ni dorasel takim vajam, kot so jih prikazali. Napake se kaznujejo z 2 do 5 desetinkami odbitka, ostalo pa je prepuščeno prosti presoji sodnika. Tak način ocenjevanja ne more zagotoviti popolne ocene. Seveda zaradi tega ne bi mogel govoriti o neobjektivnosti, saj je tudi sodnik le človek in vtis je pač nekaj osebnega.« (L.O.)

Turški športniki kot v zaporu

Ker so turškemu boksarju Kemal Önerju zagrozili s smrtjo, je policija temeljito preiskala športno dvorano pred začetkom njegovega dvoboja v bantamski kategoriji. Zaradi teh groženj, so organizatorji poskrbeli za izjemne varnostne ukrepe. Kot je povedal Bajatli, živi 52 turških športnikov in funkcionarjev v olimpijski vasi UCLA, v pravem zaporniškem vzdušju, in vas lahko zapustijo le tedaj ko gredo na tekmovanja. Predstavniki policije je potrdil, da so turški športniki deležni posebne pozornosti varnostnih sil, dodal pa je, da policija raziskuje tudi incident, ki se je pripetil Jaserju Saigi, poročevalcu nekega istanbulskega časnika. K Saigi sta pristopila dva neznanca, se predstavila za Armenca in mu »svetovale«, naj zapusti Združene države Amerike, sicer ga bodo ubili.

Magičen zaključek?

Igre so se prevesile v drugo polovico in medtem ko se je doslej še govorilo o otvoritveni slovesnosti, je zdaj že slišati ugibanja o zaključni ceremoniji na stadionu Coliseum. To bo nekaj povsem magičnega, je izjavil producent tega spektakla Bill Barriere. »Na rit boste padli od navdušenja!«, pravi Barriere, ki si je zagotovil sodelovanje nekaterih velikih hollywoodskih imen.

mednarodni šport ● domači šport ● mednarodni šport ● domači šport ● mednarodni šport ● domači šport

kratke vesti - kratke vesti

Pri Udineseju končali abonmajsko kampanjo

VIDEM — Skupno si je abonmajer pri videmskem prvotilgašu zagotovilo več kot 22 tisoč navijačev, kar je društvu prineslo okoli 5 milijard 700 milijonov lir. Lani je bilo abonentov sicer več (26 tisoč), inkasopaja je bil manjši.

Udinese bo od 11. do 14. t.m. priredil mednarodni turnir, na katerem bodo nastopili še Milan, Köln in Fluminense.

O varnosti v formuli ena

HOCKENHEIM — Na sestanku med predstavniki mednarodne zveze za avtomobilski šport in avtomobilskih hiš je beseda tekla tudi o varnosti vozil v formuli ena in o potrebi, da zmanjšajo moč motorjev. Soglašali so, da je treba predvsem ojačiti prednji del avtomobilov, glede jakosti motorjev

pa so sklenili, da zmanjšajo število oktanov v bencinu. Nova pravila naj bi stopila v veljavo že januarja prihodnjega leta.

Prijateljska srečanja

Italijanske enajsterice brez predaha nadaljujejo s prijateljskimi srečanji v okviru priprav na prihodnje prvenstvo. Nekaj izidov: Napoli - Grosseto 4:0, Roma - Trento 2:0, Verona - Predazzo 7:2.

● **VIDEMSKI KOŠARKARSKI** prvotilgaš Australian je pod vodstvom trenerja Nikolića začel drugi teden priprav, ki potekajo v kraju Arta Terme v Karniji. Ekipi se bosta v kratkem pridružila še Dalipagić, ki je zaposlen z jugoslovansko reprezentanco v Los Angelesu, in pa ameriški pivot Napoleon Johnson, ki bo verjetno zamenjal odsvojenega Hardyja.

Pri TPK Sirena velika skrb za mlade

Posnetek z regate, ki jo je TPK Sirena organiziral zadnjo nedeljo julija

Tudi letos so pri Tržaškem pomorskem klubu Sirena iz Barkovelj uspešno izpeljali štiri tečaje v razredu »optimist« in pa tečaj za jadralne deskarje. »Vsak tečaj je trajal po teden dni. Udeležilo se jih je okrog 40 otrok, na tečaju za jadralne deske pa jih je bilo štirinajst,« sta nam povedali tajnica Sirene Majda Gerdol in podtajnica Anamarija Debeljuh, ki smo ju zaprosili, da nam kaj več povesta o letošnji pomorski dejavnosti tega našega društva. »Udeležba je bila torej zadovoljiva, tudi vreme je bilo naklonjeno, kar je pri tej aktivnosti velikega pomena.

»Kdo je vodil tečaje?«

»Po enega sta vodila naša člana, odbornik Bogdan Stanič in Inko Starec, dva Vlado Barbarić iz Jadralnega kluba Burja iz Izole, pomagala pa nam je tudi športna šola z vaditeljem Zdravkom Skrtom, ki je skrbel za razgibalne vaje. Tečaje deskarjev sta vodila Marko Zubalič in David Poljšak. V razredih finn europa in laser pa nimamo tečajev, ampak samo treninge, za katere skrbita Romeo Ferfolja in Bruno Bogatec.«

»Od kod prihajajo otroci?«

»Iz mesta in bližnje okolice. Vse večje je zanimanje zlasti za jadralne deske. Prišli so tudi otroci naših ljudi, ki živijo drugod po Italiji, a so v Trstu preživljali dopust, pa celo zdomcevi iz Avstralije, Francije. V večini gre za domačine iz Barkovelj. Imeli smo tudi tečajnike iz Jugoslavije, ki imajo sorodnike v zamejstvu. Odziv je bil torej velik, zlasti zadnja dva tedna. Nekatere smo morali žal zavrniti, ker skupine ne morejo biti preštevile. Težave so tudi s plovili in nasploh opremo, ki je ni zadosti za tak odziv. Tudi vadbenih kadrov ni v izobilju, saj v zamejstvu šče orjemo ledino. Lahko bi jih našli v večinskem okolju, vendar odklanjamo tako rešitev.«

»Koliko so stari otroci, ki prihajajo na tečaje?«

»Imajo od 7 do 12-13 let. Z delom začnejo že ob 8. uri zjutraj. Po telovadbi imajo plavanje, zatem kratek počitek, teoretične vaje in praktične vaje na morju, pospravljanje, čiščenje plovil.«

»Kakšne stike imate s starši?«

»V bistvu le pripejejo in odpeljejo otroke, čeprav so se nekateri že bolj navezali na društvo, kar je tudi naša želja in cilj.«

»Otroci kažejo veselje za te tečaje?«

»Pridejo sicer z velikim navdušenjem, ko pa se sami znajdejo na morju, se morda ustrašijo. Določen odstotek pa se jih vrača. Naši tečaji so namreč vsi začetniški, niso še raznih stopenj. Začetno seveda z razredom »optimist«, za druge razrede, kot smo omenili, imamo le treninge. Tečajni-

kom do 18. leta nudimo vse zastoj. Ob tem bi omenili, da je vsako leto v okviru Gozdné šole s posredovanjem Vlada Barbarića tudi tečaj v Bohinju. Na njem sodelujejo tečajniki, ki imajo za sabo že nekaj izkušenj. Letos tečaj poteka od 6. do 12. t.m.

»In tekmovalna dejavnost?«

»Letos smo priredili tri regate: regata jadralnih desk je žal odpadla zaradi močnega vetra, zatem je bila na vrsti regata v razredih europa, laser in finn (slednja je veljala tudi za področno prvenstvo) ter regata za optimiste, prav tako področne, ki so jo zaradi pomanjkanja vetra morali prekiniti. Na tej regati je bilo vpisanih kar 83 tekmovalcev.«

»Tekmovalna sezona je seveda vezana na koledar Italijanske jadralne zveze-FIV 11. cone, ki sega od Chioggie do Milja. Sodelujemo na regatah optimistov, finn, europa, laser in jadralnih desk, naši tekmovalci pa nastopajo tudi na mednarodnih regatah, na mladinskih igrah itd. ...«

»Kako izbirate tekmovalce?«

»Na podlagi tečajev, treningov. Za to skrbi komisija, ki jo sestavljajo Bruno Bogatec, Romeo Ferfolja, Bogdan Stanič, Marko Zubalič, David Poljšak in Andrej Prašelj.«

»V katerem razredu imate največ tekmovalcev?«

»Med optimisti (6), v razredu europa so trije, laser dva in finn eden. Na tekmovanju hodijo z društvenim vozilom in osebnimi avtomobili. Treba povedati, da tisti, ki so lani nastopali med optimisti letos tekmujejo v razredu europa, a jim manjka še izkušenj. To smo sicer skušali nadoknaditi že med zimskimi treningi, pravih rezultatov pa še ni, zlasti med optimisti, ki niso trenirali vso zimo. Poleg tega ne gre pozabiti vseh drugih obveznosti, ki jih imajo otroci, od šole do aktivnosti na drugih športnih področjih.«

»Kako pridobivate nove sile?«

»S pomočjo združenja staršev in športne šole, s propagiranjem po časopisu, radiu.«

»Kakšno je vaše sodelovanje z drugimi društvi?«

»Smo v zelo dobrih odnosih s sosednjo Società velica iz Barkovelj in Grljana, Oscar Cosulich iz Tržica, pri katerem smo imeli zimske treninge, z Burjo, Jadrom iz Kopra in JK Vetrom iz Ljubljane.«

»In z zamejskimi društvi?«

»Letos je prišlo do konkretnega sodelovanja s športno šolo, katere smo tudi član. Da bi nam š'a na roko, je športna šola uvedla tudi tečaj plavanja, s ču po sodelujemo v smislu, da jim dajemo izkaznice FIV, da lahko nastopajo na tekmovanjih.«

Nekaj več nam je o samih tečajih povedal eden izmed letošnjih vadieljev, Bogdan Stanič: »Otroci kažejo veliko vneme, da bi se kaj naučili, vsaj v začetku. Nekateri pa pridejo le poleti, ker ta tečaj vzamejo kot počitnice. Če jih od desetih ostaneta dva-trije, je to že uspeh.«

»Kdaj ste začeli s treniranjem?«

»Pred več kot desetimi leti. Začel sem sam, s svojo jadralnico, zatem sem se udeležil izpopolnjevalnega tečaja, ki ga je vodil trener iz Kopra, nato smo spremljali naše otroke na tečaj v Kopru, kjer smo veliko pridobili in odtele prevzeli jugoslovansko metodo dela.«

»Danes so otroci zelo obremenjeni ...«

»Res je, to je velik problem. Nekateri se ukvarjajo s preveč stvarmi hkrati. Meni se to ne zdi prav, utrjujejo se. Bolje bi bilo, če bi delali le eno stvar in to dobro, kot več in vse skupaj s'abo.«

»Boste naslednje leto poskrbeli za kakšno novost?«

»Na podlagi letošnjih izkušenj bomo svoje delo skušali še popraviti. Že na mesec bomo začeli s treningi, na katere bomo poklicali otroke, ki so bili na letošnjih tečajih. Moramo skrbeti za naraščaj, moramo sestaviti ekipo za naslednjo sezono.« (DB)

● **V FINALU MEDNARODNEGA** nogometnega turnirja v Zenevi je brazilski Botafogo z 1:0 odpravil angleški Everton, za tretje mesto pa je Paris SG z 2:1 premagal domači Servette.

Vrh boljši od Doberdoba

V okviru prireditve ob 15-letnici ŠD Mladost iz Doberdoba so organizirali nogometno srečanje med ženskimi vrstami Doberdoba in Vrha, ki si ga je ogledalo veliko »navijačev«, predvsem moškega spola, da bi se... od bliže seznanili s stvarnostjo na igrišču. Končna zmaga je pripadla Vrhovkam, ki so z neoporečnim 5:0 odpravile Doberdobke. Za zmagovito ekipo sta bili uspešni L. Černic (2)

in N. Černic (3). Za konec zapišimo še imena vseh nastopajočih. DOBERDOB: Orel, Ferletič, Laković, L., D. Lavrenčič, Stopar, M., G. in Mo. Košič, A. in D. Jarc.

VRH: I., L., N. in D. Černic, Devetti, M. in Mo. Krašček, Zotti, Centa, Cotič, Grillo, Devetak.

(Na sliki: zgoraj ekipa Vrha, spodaj Doberdoba.)

Nadji in Francescu se je rodila

KATERINA

Mali Katerini želita vso srečo, Nadji pa čimprejšnji povratek na odbojgarska igrišča.

1. ženska odbojgarska ekipa in ŠD Breg

tržaški dnevnik

gledališča

VERDI

Do 12. avgusta bo na sporedu FESTIVAL OPERETE 1984.

Jutri, 10. avgusta, ob 20.30 osma predstava operete »Frasquita« F. Leharja. Dirigent Guerrino Gruber, režiser Gino Landi.

V soboto, 11. t.m., ob 20.30 deveta predstava.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča (tel. 60050 in 631948).

CANKARJEV DOM - LJUBLJANA

Hala Tivoli - Velika dvorana

V nedeljo, 19. avgusta, ob 20. uri:

Heavy Metal Koncert leta - Iron Maiden.

kino

Ariston 21.15 »La seduzione del potere«. M. Streep, A. Alda, B. Harris, M. Douglas.

Na prostem, v primeru slabega vremena v dvorani.

Nazionale Dvorana št. 1 15.30 — 22.15 »Superblue erotic movie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 15.30 — 22.15 »Porno bolero«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 16.00 — 22.15 »L'ultima onda«. R. Chamberlain.

Grattacielo 17.30 — 22.15 »Coctail per un cadavere«.

Mignon 16.30 — 22.15 »I racconti dello zio Tom«. Walt Disney.

Aurora 16.30 — 22.00 »Un'estate pazza«.

Capitol Danes zaprto.

Vittorio Veneto 16.30 — 22.00 »La casa degli Zambis«. F. Yanson. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Lumiere Zaprto.

Radio 15.30 — 21.30 »Inquietudine morbosa di una moglie«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alicione Do sobote zaprto zaradi počitnic.

razstave

V TK galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava FINIUM FRONS-EXPRESS osmih slikarjev dežele Furlanije-Juljske krajine.

SKD Tabor Opčine - Prosvetni dom. 8. BIENALE UMETNIKOV AMATERJEV. Ogled razstave do 15. avgusta od 16. ure dalje.

V soboto, 11. t.m., ob 18. uri bo v tržaški občinski galeriji odprla razstavo svojih akvarelov goriški rojak Andrej Košič. Razstavljal bo do 18. t.m.

menjalnica

8. 8. 1984

Ameriški dolar	1.780.—
Kanadski dolar	1.350.—
Švicarski frank	726.—
Danska krona	166.—
Norveška krona	210.—
Svedska krona	209.—
Holandski florint	541.—
Francoski frank	198.—
Belgijski frank	27.50
Funt sterling	2.325.—
Irski sterling	1.860.—
Nemška marka	612.—
Avstrijski šiling	87.—
Portugalski eskudo	11.—
Japonski jen	6.50
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.400.—
Grška dramma	15.—
Debeli dinar	10.50
Drobnj dinar	11.—

včeraj-danes

Danes, ČETRTEK, 9. avgusta

JANEZ

Sonce vzide ob 5.58 in zatone ob 20.22 — Dolžina dneva 14.24 — Luna vzide ob 19.38 in zatone ob 3.10.

Jutri, PETEK, 10. avgusta

LOVRENC

Vreme včeraj: temperatura zraka 27 stopinj, zračni tlak 1012,7 mb ustaljen, veter 8 km na uro severovzhodnik, vlaga 53-odstotna, nebo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 25,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILA STA SE: Sara Sergi in Gregor Budin.

UMRLI SO: 72-letni Vincenzo Percuoco, 64-letna Giovanna Colombin, 83-letna Filomena Scarpetta vd. Randin, 58-letni Giovanni Canziani, 53-letna Dorotea Trampus, 78-letni Martino Latcovich, 61-letni Aldo Barnabà.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 8.30 do 20.30)

Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Zorutti 19, Largo Osoppo 1, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Trg Cavana 1, Trg Giotti (Ul. sv. Frančiška) 1.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

(od 20.30 dalje)

Trg Cavana 1, Trg Giotti (Ul. sv. Frančiška) 1, Nabrežina, Boljunc, Milje (Lungomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124, Bazovica: tel. 226-165, Opčine: tel. 211-001, Zgonik: tel. 225-596, Nabrežina: tel. 200-121, Sesljan: tel. 209-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

telefon (040) 775-275 — vsak dan od 8. do 13. ure

PRODAM motor moto Morini 250, prevoženih 12.000 km, 1.200.000 lir. Tel. na št. 226-517.

PRODAM pisalni stroj Olivetti Studio 46. Tel. 0481/30890 v večernih urah.

PRODAM priklopo Roller s štirimi prostori v dobrem stanju po ugodni ceni. Tel. 0481/30890 v večernih urah.

PRODAM Opel Kadett, letnik 1980, v zelo dobrem stanju. Tel. 280-579.

MATEMATIKO IN FIZIKO inštruiram za popravne izpite. Informacije po telefonu (003865) 21972.

17-18-LETNEGA VAJENCA za mizarstvo delo z dobro voljo do dela iščem. Pismene ponudbe na Oglasi oddelku Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6 - Trst, pod šifro »Vajenec«.

PRODAM briško vino v steklenkah po 50 litrov po ugodni ceni. Darinko Terpin - Števerjan.

KOMPIJUTER Commodore VIC 20, registrator, joistik, 55 programov, 2 knjigi navodil, po nizki ceni takoj prodam zaradi preskoka na višji sistem. Tel. 0481/82880 od 19. do 20. ure.

37-LETNI SLIKAR-KIPAR bi rad spoznal osebe, ki ljubijo umetnost, da bi poglobil znanje. Tel. št. 040/566-249 - Giorgio.

PRODAM 150 kvačkanih bombonier iz bombaža raznih barv tudi v manjših količinah. Telefon 228-468 v večernih urah od 19. do 21. ure.

PRODAM A-112 bele barve kakor nov, prevoženih 13.000 km s petimi predstavami. Telefon 422-010 ob 13. uri.

NUJNO iščem stanovanje v najem. Ponudbe na oglasni oddelku - Primorski dnevnik, šifra »Stanovanje«.

ŠKRK BORIS ima osmico »Pod lipo« v Repnu 130.

ZLATO, zlate kovance kupi ali ugodno zamenja zlatarna Sosić - Narodna ul. 44. Opčine - Trst.

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 10.30 Olimpijske igre
- 13.00 Poletni maraton: Manon - 3. del baleta
- 13.30 Dnevnik
- 13.45 Rodaggio matrimoniale - film Igrajo Jane Fonda, Tony Franciosa, Jim Hutton
- 15.30 Hollywood: Slavna leta nemega filma - 8. oddaja
- 16.30 L'amico Gipsy - TV film
- 16.50 Fiabe così: Il lago dell'arcobaleno
- 17.00 Jessica Novak - TV film
- 17.50 Olimpijske igre
- 20.00 Dnevnik
- 20.30 Coliseum: L'illusione - 8. oddaja
- 21.30 Musica estate Canzoniere italiano - oddajo vodi Roberta Manfredi in Claudio Villa - 1. del
- 22.20 Dnevnik
- 22.30 Olimpijske igre

Drugi kanal

- 13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
- 13.15 Due e simpatia: »Krt« - 4. del
- 14.10 Questestate - kviz, glasba, posnetki
- Per vivere a lungo - Torero per forza - risanka
- Qualcosa di più: Il sig. Edison - Jazz nelle strade - Bill e le zanzare - doku-

mentarni filmi

- Atlas Ufo Robot - risanka
- 17.05 Cuori senza frontiera - film Igrajo Raf Vallone, Gina Lollobrigida, Cesco Baseggio
- 18.25 Iz parlamenta
- 18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
- 18.40 Bronk - TV film
- Meteo 2
- 19.45 Dnevnik 2 - Vesti
- 20.30 Bentornata, zia Elizabeth - 1. del
- 22.05 Dnevnik 2 - Vesti
- 22.15 Che si beve stasera? - TV priredba
- 23.15 Il bramino di Oxford: Intervju pisatelju Naipaul
- 24.00 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

- 19.00 Dnevnik 3
- 19.10 Dnevnik 3 - Deželne vesti
- 19.20 Mack Sennet, la passione comica - 1. del
- 20.00 Sola in vzgoja: Il continente guida: I tamburi cominciano a rullare
- 20.30 - 23.20 Sport in prireditve iz Los Angelesa
- 20.30 Rim kliče Los Angeles
- 21.30 Minnie e Moskovitz - film Igrajo Gena Rowlands, Seymour Cassel, Tim Carey
- 23.20 Dnevnik 3 - Deželne vesti
- 23.45 Filmska kamera in spomin
- 23.55 Speciale Orecchicchio Compilation n. 2

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 9.30 Teletekst
- 9.50 Videostrani - Olimpijske novice
- 13.20 Poročila
- 13.25 Olimpijska kronika 1
- 13.55 Olimpijski pregled 1
- 15.30 Olimpijske igre
- 19.15 Risanka
- 19.26 Zrno do zrna
- 19.30 Dnevnik 1
- 20.00 Lov za zakladom: Norveška
- 21.05 Življenje Verdija - TV nadalj.
- 22.20 Dnevnik 2
- 22.35 Večer kolumbijske folklore
- 23.15 Olimpijska kronika 2
- 23.30 Olimpijski pregled 2
- 04.55 Olimpijske igre

Koper

- 13.55 Olimpijske igre
- 15.30 Atletika
- 19.30 TVD stičišče
- 19.55 Olimpijske igre
- 23.00 TVD vse danes
- 23.10 Zeit im Bild - čas v sliki
- 23.30 Olimpijske igre - direktni prenosi

Zagreb

- 19.00 Namesto lestvice priljubljenosti - glasbena oddaja
- 19.30 TV dnevnik
- 20.00 Prvo leto - film
- 23.00 Dnevnik
- 23.15 Olimpijska kronika 2
- 23.30 Olimpijski pregled 2

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 In casa Lawrence - TV film
- 9.30 Alice - TV film
- 10.00 Phyllis - TV film
- 10.30 La battaglia dei Modi - film
- 12.00 I Jefferson - TV film
- 12.25 Lou Grant - TV film
- 13.25 In casa Lawrence - TV film
- 14.25 Angelo bianco - film
- 16.25 Mary Tyler Moore - TV film
- 17.00 Hazzard - TV film
- 19.00 I Jefferson - TV film
- 19.30 Baretta - TV film
- 20.25 Festivalbar - DeeJay Star - glasbena oddaja
- 23.00 I Jefferson - TV film
- 23.30 Sport

RETEQUATTRO

- 8.30 Banana Split - risanka
- 8.45 Arrivano i Superboys - risanka
- 9.15 Aspettando il ritorno di papà
- 9.30 Blue Noah - risanka
- 10.10 Magia - TV novela
- 10.50 Fantasilandia - TV film
- 11.45 Tre cuori in affitto - TV film
- 12.15 Il magico mondo di Gigi - risanka
- 12.40 Star Blazers - risanka
- 13.10 Prontovideo
- 13.30 Fiore selvaggio - TV novela
- 14.15 Magia - TV novela
- 15.00 Donne - film
- 17.00 Il magico mondo di Gigi - risanka
- 17.30 Truck Driver - TV film
- 18.50 Tre cuori in affitto - TV film
- 19.25 Chips - TV film
- 20.25 Charlie's Angels - TV film
- 21.30 I giorni del Padrino - nadalj.
- 22.45 Quincy - TV film
- 23.30 Il paradiso dei barbari - film

ITALIA 1

- 8.30 La grande valata - TV film
- 9.30 Il vestito strappato - film
- 11.30 Maude - TV film
- 12.00 Giorno per giorno - TV film
- 12.30 Lucy Show - TV film
- 13.00 Bim Bum Bam
- Piccole donne - risanka
- Bun Bun - risanka
- 14.00 Agenzia Rockford - TV film

TRIVENETA

- 12.40 Search - TV film
- 14.00 I robot - risanka
- 14.30 Operazione su vasta scala - film
- 16.30 New Scotland Yard - TV film
- 17.30 Dr. Wedmann - TV film
- 19.30 The Outsiders - TV film
- 20.30 Gli invasori - film
- 22.00 L'incredibile dottor Hogg - TV film
- 22.30 Drazba preprog

TELEFRIULI

- 13.30 La sindrome di Lazzaro - TV film
- 14.30 Cara a cara - TV film
- 15.45 Il mistero della piramide - film
- 17.15 Starzinger - risanka
- 18.15 Cara a cara - TV film
- 20.00 Lora di Hitchcock - TV film
- 21.30 La grande carovana - film
- 23.30 Film

RADIO

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 - 10.00 Mozaik. Rekreacije, koristni nasveti, bolj ali manj literarni sestavki v pisanem spletu glasbenozabavnih melodij in pesmi; 8.20 Turizem; 8.45 Konjiček za vsakogar; 9.10 Zdravniški nasveti; 9.40 Črtica; 10.10 Koncert; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Zapiski na robu; 12.00 Roman v nadaljevanjih: Tone Svetina: »Ukana«. 11. del - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Radijsko popoldne: Sprehodi po tržaških predmestjih: (29) »V industrijsko predmestje«; 16.00 Natečaji slovenskih popevk v začetku stoletja - vmes: Glasbeni listi; 17.10 Klasični album: Jean Jacques Rousseau: Vaški vedež, operna enodejanka; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER (Slovenski program)

Srednji val 277,8 metra ali 1089 kilohertzov in 255,4 metra ali 1170 kilohertzov

UKW — Beli križ 97,7 MHz
UKW — Koper 89,3 MHz
UKW — Nanos 101,0 MHz

6.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro, Kolar; 6.15 Vremenska napoved, cestne razmere, EP; 6.45 Prometni servis; 7.00 Zaključek; 13.00 - Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost, Pesem tedna Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.33 Pesmi in plesi narodov sveta: Filipini; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijske vesti; 6.00 Otvoritev; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 7.45 Grand Prix; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.15 Casadei; 9.32 Pisma Lucianu; 10.00 Olimpijske igre; 10.35 Vrtiljak; 10.45 Popevka tedna; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 13.30 Popoldanski program; 14.33 Poročila v nemškem jeziku; 14.40 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 16.00 Jugoslavija - vse za počitnice; 18.00 Bazar jug. glasbe; 18.45 Grožnjani '84 - mesto mladih; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

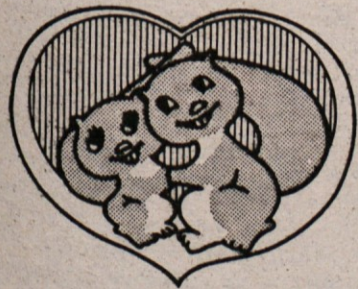
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Zeleni val; 7.40 Vse o morju; 9.00 Oddaja za ženske; 11.00 Divertimento 1889; 11.20 I fantastici anni 50; 13.25 Master; 15.00 Era d'estate; 16.00 Il Paginone - poletni program; 17.30 Radiouno Ellington '84; 18.00 Zeleni val; 18.05 1924 - 1984: 60 anni di radio in Italia; 18.30 Glasbeni program; 19.27 Audiobov Desertum; 20.00 L'aiuola bruciata; 21.45 Glasbeni program; 22.00 I fantastici anni 50; 22.38 Autoradio flash; 22.43 Glasbena pavza; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Sola in vzgoja; otroštvo, kako in zakaj?; 8.05 Radiodue predstavlja; 8.45 La scalata; 9.10 Vacanza premio; 10.30 Ma che vuoi? La luna?; 13.50 Olimpijske igre; 15.00 Glasbeni moment; 15.37 Poletni program; 19.00 Mavrica; 19.50 Sola in vzgoja: pravljica in folklor; 21.00 Canta uomo canta; 22.40 Jazz.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.3 - 8.00 Jutranji program - glasba; 8.05 Za šolarje; 8.35 Igraj kolce; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate...?; 11.35 Naše pesmi in plesi; 12.10 Zname melodije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Za mlade radovedneže; 14.20 Koncert za mlade poslušalce; 14.45 Naš gost; 15.00 Radio danes, radio jutri; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00, Glasba; 18.00 Radioteka; 18.30 Klavirska glasba Daljnega vzhoda; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Bojana Adamiča; 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov; 21.05 Literarni večer - Gerald Szyszkowitz; Thaya 21.45 Lepe melodije; 22.00 Našim rojakom po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.30 Večerna podoknica; 23.05 Literarni nokturmo - Miroslav Košuta; Pesmi; 23.15 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev; 0.05 - 4.30 Nočni program - glasba.

mobili elio

PROSEK (TRST)
TELEF. 225277Vedno na uslugo
svojim klientom

elio

se zahvaljuje
za zaupanjeter obvešča, da bo trgovina pohoštva
zaprta samood 13. do 20. avgusta
VSE ZA DOM IN VRT

Taras Kermauner: drama, gledališče in družba

Zakaj ne na oder stare slovenske dramatike

JANEZ POVŠE

Najbrž na Slovenskem ni več nikogar — vsaj med tistimi ne, ki le od daleč spremljajo dogodke v kulturnem prostoru — ki bi ob izidu nove knjige Tarasa Kermaunerja pričakovali akademске, uravnotežene, v vseh smislih nesporne in s tem že rahlo dolgočasne razprave nanizane v suhoparna čeprav pravilna zaporedja tem in argumentov. Ali z drugimi besedami: tudi ob pričujoči knjigi tega odzivnega, mestoma silno ostrega, vedno pa dokumentiranega in čez vsako običajno mero načitanega avtorja, je mogoče obuditi nekatera temeljna vprašanja kulture v širšem pomenu besede, čeprav se vsaj okvirno knjiga ukvarja pretežno z gledališčem oziroma dramatikom. Toda iz Tarasa Kermaunerja je tudi nemogoče pričakovati obravnavanj specifičnega kulturnega udejstvovanja — kot je to gledališče — za prtihi v strogo zožene meje, ki slej ko prej znotraj ene teme ponavljajo argumente ene in iste dejavnosti. Zatorej ne samo, da je mogoče obuditi nekatera (svoja) temeljna vprašanja o kulturi, avtor v takšne procese naravnost sili in zavraja in to z vsemi sredstvi: z obvladovanjem zgodovinskih in socioloških podatkov, s pretezi bogate filozofske misli kakor tudi z bogato zakladnico vedenja o samem gledališču in dramatikih.

Knjiga razprostira pred bralca vprašanje slovenske gledališke dediščine, kjer avtor razvija tezo, da je naravnost nujno ob npr. Ivanu Cankarju odkriti še bogato zaledje drugih dramatikov, ki so bili zaradi takšnih ali drugačnih razlogov potisnjeni v ozadje. Kermauner je temu svojemu prepričanju aktivno posvetil nekaj zadnjih let in je uspel v gledališča plasirati nekaj »pozabljenih« dramatikov. Temperamentno poziva k živi, naši, pristni umetnosti na oder, ki jo lahko v pravih uprizoritvah ponudi tudi oživljena zakladnica slovenske dramatike: »Proč s posrednostjo, z iluzijo, s kvazirealnostjo, z znotrajtektualnostjo!«. Živo ranjeno človeško dušo — telo na oder, v umetnost! Vrnite nam, dramatik, trpljenje, razkosanje, naričanje, anagnorezis in tisto, kar je pogoj človeškemu: smrt! Žrtveniško smrt, ki odpira življenje! Večnosti smo se naveličali!« Kje so, poziva Kermauner, Medved in Mrak, zakaj ne na oder Medveda in Mraka, Kristana in Preglja, zakaj ne na novo prebrati in ovrednotiti Finžgarja, Meška, Detele, Aškercja in Govekarja, čeprav slednjega z močnim pridržkom? In da pri tem ne bi slučajno izpustili Kraigherja in Kvedrove?

Po Kermaunerju si je slovensko občinstvo spet in ponovno zaželelo nove in stare slovenske dramatike in gledališča morajo to novo resnico hitro in z vsem potrebnim znanjem izkoristiti, v tem je njihova dolžnost. »Brez dvoma gre za potrebo: začuti tla pod sabo; za odpor do nenehne bingljanja v projiciranju v prihodnost; zgolj iz sebe višec ni mogoče vzdržati. Vendar ta tla niso rasiščična nacionalna zemlja in plemenska kri niti zdaleč ne. Niso niti velika mistifikatorska zgodovina. Pač pa realno delo, ki je bilo na Slovenskem opravljeno.« In nekoliko kasneje: »Današnje slovensko občinstvo, ki je že pretežno sestavljeno iz mlade in srednje generacije, si je zahotelo spoznati svoj kulturni vir; in to pri

samem vrhu. Odklanja posrednike, ki filtrirajo in dopuščajo v javnost le tisto, kar ustreza tej ali oni ideologiji... Nasproti totalitarnim tezam: Slovenec je katoličan, Slovenec je lirnik, Slovenec je proletarec (v pomenu brezpravnega fizičnega delavca: hlapca) se uveljavi in preoblikovano reproducira v 80. letih pahljača prvega obdobja slovenske kulture tega stoletja.«

Kermaunerjev program pa — grobo poenostavljeno — ne pomeni omariziranje Cankarja in povzdigovanje Govekarja, ravno nasprotno: težko bi našli avtorja, ki bi Cankarja bolj cenil in bolje poznal, oziroma ki bi enako pronicljivo obsodil govekarstvo kot večni pojem anti-kulture in poroga pravi umetnosti. Takole pravi primerjajoč oba pola: »Govekar je eden prvih in najuspešnejših izdelovalcev slovenske množične kulture, torej kvazikulture, reducirane kulture demosa, ki zaradi objektivnih vzrokov nima dostopa do originala. Cankarjev boj zoper Govekarja je bil boj

za vzdignjenje širokih množic v univerzalno elito. Ideološko je bil Cankar za slovensko zgodovino odločilen, tudi v imenu tega njegovega programa je bila izvedena revolucija, socialno pa je povsem zmagal Govekar. Še danes. Elitna kultura je danes v slovenski družbi nepomembna, neučinkovita, skoraj privatna; masovna je vsesplošna. Danes se celo že ideološko vodi boj zoper elitno kulturo v imenu množično amaterske. Razumljivo hinavstvo je, da se to počne v imenu Cankarja in ne Govekarja.«

Podobno neizprosno se Kermauner loteva vprašanja gledališke režije, ki so v zadnjih dveh desetletjih predvsem z novimi in vznemirljivimi postavitvami del Ivana Cankarja, polarizirala slovenski kulturni prostor do skrajnosti. Pojem ustvarjalne, torej avtoritativne gledališke režije, ki šele omogoča celovito ali vsaj vznemirljivo odsko postavitev, je v svetovni zgodovini gledališča znan najmanj 50 let, na Slovenskem pa se je trudoma

pridel uveljavljati šele po letu 1960.

Kermaunerja predvsem zanima načelni spor kulturnega prostora, kjer mu ni težko najti nosilcev boja med »starim« in »novim« in ker v večini primerov zgražanja nad ostrimi umetniškimi dogodki ostro citirajo celo vrsto neokusnosti ali surovosti, izumi Kermauner kar sociološko - politični odgovor takšnim napadom: »Sicer pa je ta debata na Slovenskem že zelo stara... Napad lepodušnih meščanov, ki zakrivajo surovo realiteto, na "surovo kulturo".«

V drugem delu svoje skoraj 300 strani obsežne knjige se Kermauner izčrpno vendar z enotnim zornim kotom in prepričanjem loteva Jurčičevega in Levstikovega »Tugomerja«, Vošnjakovega »Dragana«, Govekarjeve »Grčice«, Medvedov »Sreče kolo«, Kozakovega »Profesorja Klepca«, Zupanove igre »Stvar Jurija Trajbasa«, kasneje pa še sodobnejših del z avtorji, kot so: Primož Kozak, Tone Partljič, Andrej Hieng, Drago Jančar, Dominik Smole in Peter Božič.

Najsi se z brezkompromisnostjo Tarasa Kermaunerja docela strinjamo ali ne — logično je, da njegovi nazori ne pogojujejo celovitih in zaokroženih umetnin, vsaj prvenstveno ne, pač pa odzivne, žive in v avditorij ter v družbo segajoča dejanja — priznati moramo, in to na celi črti, enkratno doslednost in premočrtost: kot da se je ves postavil v službo obračunavanja s preživetim ter se kar slepo postavil na stran novega in prihajajočega. To svojo doslednost nehoje in spet zelo temperamentno izpričuje v poglavju o »hipermoderni« režiji, kjer je že zaradi »konservativnih« nasprotnikov ves na strani »nove grešile«, kot poimenuje radikalnost nove (gledališke) kulture, v isti sapi pa dodaja, da bi v hipu odstopil od nosilcev »novih« gledaliških in s tem tudi kulturnih valov, ko bi opazil, da so se vgnezdili v institucije, se polastili položajev ter pričeli zatirati gibanja, ki bodo nastopila jutri.

Na vsak način knjiga, ki zahteva odprtega in dinamičnega bralca.

Pogovor s prof. Ljudmilo Cveteck - Russi

Obračun slavističnega seminararja v Ljubljani

V prvi polovici julija je na filozofski fakulteti v Ljubljani potekal tradicionalni XX. seminar slovenskega jezika, literature in kulture. O njem smo se pogovarjali z lektorico za slovenski jezik na tržaški filozofski fakulteti profesorico Ljudmilo Cveteck - Russi.

VPR.: Profesorica Russi, tudi letos ste bili lektor na seminarju slovenskega jezika, literature in kulture. Letošnji seminar je bil že dvajseti, kar pomeni upoštevanja vreden jubilej. Ali bi najprej povedali, kako je organizirana ta »poletna šola« slovenskega jezika in spoznavanja naše kulture?

ODG.: Na seminarju se vsako leto zbere pisana množica slavistov, strokovnjakov in študentov, ki v delovnem in prijateljskem vzdušju preživijo štirinajst dni strokovnega izpopolnjevanja. Težišče seminarskega dela je seveda spoznavanje in izpopolnjevanje jezikovnega znanja, pri čemer je najpomembnejše delo v lektorskih skupinah.

VPR.: Koliko takih skupin je bilo letos na seminarju?

ODG.: Tokrat jih je bilo kar 16, od katerih sta bili dve intenzivni za začetnike. Jasno je, da so skupine oblikovane po težavnostnih stopnjah — začetniške, nadaljevalne in izpopolnjevalne — in da so udeleženci uvrščeni vanje predvsem glede na svoje znanje slovensčine in na svoja zanimanja. Tako je na primer izpopolnjevalna skupina namenjena v prvi vrsti strokovnjakom, ki se poglabljeno ukvarjajo s študijem jezika, prevajalcem, ki jih je vsako leto kar veliko, profesorjem jugoslovanskih književnosti na tujih univerzah in drugim.

VPR.: Seminar pa še zdaleč niso le lektorske vaje.

ODG.: Seveda ne! Seminaristi poslušajo vsak dan še po dve strokovni predavanji s kulturnega, literarnega in jezikovnega področja. Če se posebej zanimajo za zgodovino slovenskega jezika in naše dialekte, lahko obiskujejo tudi fakultetne tečaje. Letos sta bila organizirana tudi dva posebna tečaja, posvečena interpretaciji najnovejše slovenske proze in poezije. Seminar bogatijo tudi številne popoldanske in večerne prireditve, njegov nepogrešljivi sestavni del pa je tudi celodnevna ekskurzija po Sloveniji.

VPR.: Prireditve je organizacijsko zelo zahtevna.

ODG.: Res, treba je pohvaliti izredno dobro organizacijo, ki jo potrjujejo tudi seminarji sami.

VPR.: Koliko je bilo letos udeležencev in od kod so prišli?

ODG.: Bilo jih je sto šestnajst, če pa bi pripravljalni seminaristi odbor lahko sprejel vse prošnje, bi jih bilo še več. Prišli so iz več kot dvajsetih držav Evrope, Amerike in Azije. Z Japonske jih je bilo kar pet, eden pa je prišel celo iz Vietnama. Opozorim naj tudi na lepo število seminaristov iz slovenskega zamenjstva, iz Italije in Avstrije namreč: študentov tržaške filozofske fakultete je bilo celo šest, kar je lepo število. Seminarja so se udeležili tudi potomci naših izseljencev iz Amerike. Zanje ima seminar še dodaten pomen, saj jih tesneje poveže z matično domovino. Razveseljiva je zlasti prisotnost Beneških Slovencev: za mnoge je seminar lepa spodbuda za učenje slovenskega jezika. Skratka, pestra sestava seminaristov!

VPR.: Letošnji seminar je soupadel s pomembnimi obletnicami iz naše kulturne preteklosti, s 400-letnico Dalmatinovega prevoda svetega pisma v slovenščino in z izdajo prve slovnice slovenskega jezika Adama Bohoriča. Kako sta se ta dva jubileja izza časa protestantizma odražala v seminarskem programu?

ODG.: Vsa letošnja predavanja so se tematsko vezala na protestantizem, ki je pomembno ključno obdobje v naši narodni zgodovini, in ga skušala prikazati v najširšem obsegu z vsem družbenim ozadjem in v njegovi celovitosti funkciji, vključujoč tudi njegov odmev v slovenski književnosti polpretekle dobe in najnovejšega časa v 16. stoletju v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi je bil tik pred seminarjem posvečen tudi mednarodni simpozij v Cankarjevem domu v Ljubljani, na katerem so skušali interdisciplinarno prikazati to razgibano in ustvarjalno bogato obdobje in ga ponovno ovrednotiti z današnjimi merili. S protestantizmom pa je bila povezana tudi letošnja ekskurzija.

VPR.: Bralce našega dnevnika bo gotovo zanimalo, kako ste na ekskurziji povezovali spoznavanje slovenske pokrajine in njene urbane pobode s protestantizmom.

ODG.: Študijska ekskurzija nas je vodila skozi rojstna okolja naših vodilnih protestantov Trubarja, Dalmatina in Bohoriča, vanjo pa so bile vključene tudi pomembnejše postaje njihovega delovanja v domovini. Tako smo se ustavili na mogočnem, sicer od zanje vojne še vedno poru-

šenem gradu Turjaku, kjer naj bi po ljudskem izročilu Dalmatin prevajal biblijo. Obiskali smo Trubarjev rojstni kraj Raščico, si ogledali staro mesto Krško, kjer sta bila doma Dalmatin in Bohorič in kjer je imel Bohorič nekaj časa privatno latinsko šolo, pa Laško, kjer je bilo prvo službeno mesto Primoža Trubarja... No, bilo bi preveč, če bi vam vse podrobno opisovala, omeniti pa moram vendarle še, da je skušala ekskurzija posebej osvetliti odnos slovenskega protestantizma do upodabljanja umetnosti in arhitekture. S tega vidika je bil zanimiv zlasti ogled t.i. »Lutrovske kletke« pod Sevnškim gradom, ki naj bi protestantom služila za bogoslužni prostor in kjer naj bi pridigal tudi Dalmatin.

VPR.: Na ekskurziji torej seminaristi odkrivajo slovenske zemlje in spoznavajo slovensko zgodovino. Kako pa se seznanjajo z živim družbeno-političnim in kulturnim utripom v Sloveniji?

ODG.: Temu je namenjen dopolnilni popoldanski in večerni program, ki vključuje vrsto prireditev, zlasti okroglice mize, ob katerih teče odprt pogovor o aktualnih vprašanjih našega družbeno-političnega življenja, ki marsikaterega tujca še posebej zanimajo. Posebne pozornosti je bila letos deležna razprava »Vprašanje Slovencev kot narod«, ki jo je vodil dr. Josip Vidmar. S sodobnim kulturnim utripom pa so se seminaristi srečali »v živo« ob ogledu dveh gledaliških in ene filmske predstave, zabavno glasbo pa jim je z besedo in pesmijo približal kantavtor Tomaž Domicelj.

VPR.: No, upala bi si reči, da je seminar ne samo zanimiv, ampak zaradi tako obsejnega programa tudi naporen in utrudljiv, še posebno za lektorje...

ODG.: To drži. Kljub temu pa je seminar tudi za nas lepo doživetje in prilžnost za izmenjavo lektorskih izkušenj in mnenj.

VPR.: Kako ocenjujete pomen seminarja, glede na vse to, kar nudi udeležencem?

ODG.: Seminar, ki je v dvajsetih letih obstoja zelo izpopolnil svojo razsežnost in odmernost, se mi zdi za študijsko izpopolnjevanje v slovenskem jeziku, za vedenje o naši kulturi in za širjenje informacije o nas v svetu izrednega pomena. Po drugi strani pa njegovi udeleženci obogatijo tudi naša spoznanja, tako da lahko rečem, da je to res nadvse human način povezovanja ljudi in kultur.

MAJA LAPORNIK

TONE SVETINA

Med nebom in peklom

215.

Vzdolž ceste so prišli do Mrzlih studentcev. Če srečno prekoračijo cesto, se bodo lahko napili vode.

Naleteli so na stezo, ki je bila stečina divjadi. Šli so po nji, kurirja sta jo poznala. Na nebu, ki je viselo nad gozdom kot črn lonec, se je noč razpočila. Danilo se je naglo. Oblike dreves so bile vsako minuto bolj spoznavne, razdalje so se krajšale in večala se je nevarnost.

Po stezi jim je prišel nasproti jelen z velikim rogovjem. Bili so si zelo blizu, ko je odskočil v gozd. Morda tu ni Italijanov, ko se živali tako mirno sprehajajo.

Kmalu so pred seboj zagledali bel trak ceste in za njim jaso. Plazili so se od drevesa k drevesu in poslušali. Ničesar ni bilo. Šli so čez cesto in se znašli v pasu rosne praproti, ki jim je segala čez pas. Mokrota, ki je silila skozi čevlje in skozi obleko, je osvežila čute.

Smelega je zbolelo v vsem drobu hkrati. Bilo mu je, da bi se obrnil in skočil nazaj čez cesto; sumljivo se mu je zdelo, zakaj v tem delu gozda ne pojejo ptice. V mrtvaški tišini rosnega jutra so slišali le svoje enakomerno drsenje skozi praprot.

Nenadoma je Srnjak, ki je hodil prvi, obstal. Nekaj ga je zmotilo. Obstala sta tudi Nejc in Smeli.

V zelenilu pred njim so brez vprašanja, kdo je, zalajale strojnice in zapokale puške.

Smeli je videl svetlo kačje žrelo, kako hudobno bruhava vanj. Razočaran je hotel dvigniti puško, toda zmanjkalo mu je moči. Nekajkrat preboden s pekočo bolečino se je zvrnil v praprot.

Streljanje je ponehalo. Zavladala je tišina zorečega jutra. Smeli je zbral toliko moči, da se je preobrnul. Nedaleč stran sta ležala oba njegova kurirja. Bila sta negibna. Nejc je iz glave curljala kri in se nacejal v pajčevino med bilkami.

Italijanski oficir je ukazal zasedi: »Nihče naj se ne gane. Ti prasci se znajo pritažiti in tudi ranjeni vreči bombo.«

Malo je pomolčal in nadaljeval:

»Še bodo prišli, to je najbrž predhodnica.«

»Bom vsaj v miru umrl,« je pomislil Smeli. Spustil je puško in stežka odprl tok s pištolo; izvlekel jo je, odpel in nato položil na prsi. Če bo katerega prineslo v bližino, ga bo pihnil. Pa ga ni bilo.

Preložil je pištolo v levo roko in si z desno odpel bluzo. Pod srcem je zatipal dve rani, iz katerih je mezela kri; dve krogli pa sta mu preluknjali črevesje.

Potegnil je roko ven, s prstov je kapljala kri. Izkrvavel bo, če si ne bo sam pognal krogle v glavo. Pogledal je v votlino cevi, v jekleni obod in praznino. Človeštvo se igra s čudnimi silami. Kot otroci smo. Čemu to večno ubijanje? Tega ne bo razumel nikoli, kot tudi boga ne. In tudi ne smisla življenja in marsičesa drugega...

Odložil je pištolo na prsi. Kdo ve, kako stara je resnica, da si človek ni sam dal življenja, zato si ga tudi vzeti ne sme sam. Zakaj bi si ga ne smel? Smešno! Kdo bo odgovoril na to vprašanje?

Gledal je v nebo, kjer je zažarel dan, gledal je v oblake, ki jih je nad mogočnimi krošnjami premikal veter. Bolečine so prenehale, počutil se je lahkega kot pero v vetru. In čim več krvi mu je oteklo, tem bolj je bil srečen.

Pogled mu je obvisel med praprotni, ki so več kot meter visoko tkale druga v drugo svoje čudovite prosojne zelene liste. Precej časa je premišljeval o gozdovih, pa še ni vedel, kako lepo in enkratno je pregrinjalo teh rastlin. Stara mati je govorila: »Na kresno noč, otroci, si naberte praprotovega semena in ga denite pod glavo. Razumeli boste, kako se živali in rastline med seboj pogovarjajo.« Tega si je vedno želel, pa na žalost nikoli doživel.

Skozi nežno nazobčano listje je lila jutranja svetloba in ga srkala vase. Telo vleče k sebi zemlja, dušo vleče nebo. Kaj je tam v višavah, kjer so zbledele zvezde? Je tam bog, se vse to vrti v neskončnost brez vzroka in pomena? Je smrt ali ni smrti?

Vračala so se vprašanja, ki jih je odvrigel, ko je zapustil bogoslovje in se odpravil v vojno. No, si je rekel, najprej bomo rešili človeka, potem pride na vrsto bog. Življenje je prešlo, rešeno pa ni nič. Naj bo, kar hoče; če boga ni, je vseeno nekaj, česar še ne doumemo. Smrt? Ne, smrti ni!

Kdo je že rekel, da je smrt tečaj veselja, da je močnejša od človeka, ker je novo rojstvo?

Oh... prav je imela stara mati. Praprotovo seme...

V KZE pripravljajo porazdelitev pokrajine Gorica, Števerjan in Sovodnje v enem samem zdravstvenem okraju

Najbrž ne bo velikih sprememb v zdravstveni oskrbi takrat ko bo upravni svet Krajevne zdravstvene enote za Goriško uvedel takozvano okrajno porazdelitev naše pokrajine. Zakon namreč predpisuje tako razdelitev zato, da bi vsi občani imeli zdravstveno središče na katerega naj bi se obrnili v slučaju potrebe. Treba je pri tej razdelitvi upoštevati število oseb, njihovo teritorialno pristojnost in še vrsto drugih stvari, ne nazadnje obstoj že utečenih zdravstvenih struktur.

Hoteli so upoštevati dejstva navodila naj ne bi bilo v nobenem zdravstvenem okraju (distretto sanitario) več kot 40.000 prebivalcev. Tega pa ni bilo mogoče upoštevati v vseh primerih.

Kar se goriške pokrajine tiče so se nekateri zavzemali, da bi ustanovili kar osem takih okrajev, pa čeprav je pri nas le 143.000 prebivalcev. To bi bilo že kar precej, čeprav bi se to teritorialno tudi nekako opravilo. Obveljal pa je v vodilnih

organih KZE predlog, da se ustanovi le šest zdravstvenih okrajev. Odpadla sta drugi na Trzškem in drugi v Gorici. Če upoštevamo, da ima goriška občina 42.300 prebivalcev, da se zdravstvenih struktur v Gorici poslužujejo tudi Števerjanci (855 ljudi) in Sovodnjci (1.759), ter tudi prebivalci Moša (1.694), potem smo gornjo številko štiridesetih tisoč prebivalcev. Kljub temu pa je prevladala težnja, da bi Gorico, Števerjan in Sovodnje (skupno 44.914 ljudi) združili v en sam zdravstveni okraj. Drug tak okraj bi imel sedež v Krmini (skupno 16.376 prebivalcev: sem sodijo občine Krmin, Slovenc, Koprivno, Morar, Mariano, Medea, Moš in Dolenje). Tretji okraj bi imel sedež v Gradišču ob Soči. Sem bi sodilo 15 tisoč 15 prebivalcev občin Fara, Gradišče, Zagaj, Vileš in Romans. Četrty okraj bi imel sedež v Ronkah ter bo za potrebe prebivalcev občin Doberdob, Foljan, Šempeter ob Soči, Ronke in Turjak. Tu živi 18.568 ljudi. Za potrebe prebivalcev Trzšča, Šta-

rancana in Škocijana ob Soči, kjer živi 41.665 ljudi, bo skrbel okraj v Trzšču. Poglavlje zase je Gradež, kjer živi 9.886 ljudi.

Zadnjo besedo o tej porazdelitvi ima seveda upravni svet KZE. Svoje stališče pa morajo povedati tudi občinske uprave. O tem je bil govor na zadnji seji občinskega sveta v Gorici. Tu so se zavzeli za to, da bi bilo vse ozemlje goriške občine zobjeto v enem samem okraju, da ne bi torej prebivalcev ločevali v dva taka okraja. Sklep, ki so ga predlagali zastopniki večinskih strank je bil soglasno sprejet, vendar pa so nekateri svetovalci zahtevali, da se o zdravstvenih vprašanjih govori v občinskem svetu z večjo zavzetostjo.

Pri nas naj bi bile strukture zdravstvenega okraja ločene od bolnišnice. Sedež takega okraja naj bi bil v ambulanti v Ulici Vittorio Veneto (bivša bolniška blagajna INAM). Ljudje naj bi se tam posluževali raznih ambulant.

Novi predpisi za prenos blaga za imetnike obmejnih prepustnic

Zvezna carinska uprava v Beogradu je carinarnicam ob meji z Italijo sporočila, da je sprejel predlog Stalne mešane komisije za izvajanje Videmskega sporazuma o maloobsejnim potniškim prometom med Jugoslavijo in Italijo, o novih valutnih oziroma carinskih olajšavah za imetnike prepustnic. Gre za predlog, ki ga je omenjena komisija sprejela na zasedanju, ki je bilo proti koncu lanskega leta v Beogradu. S tem sklepom se poveča iznos jugoslovanske valute v Italijo od 200 tisoč na 400 tisoč starih dinarjev mesečno na vsako prepustnico. Za tolikšen znesek je potem dovoljen brezcarinski vnos blaga oziroma potniških predmetov iz obmejnih krajev v Italijo.

Zdenko Pahor, pomočnik upravnik Carinarnice v Novi Gorici, je poudaril, da je hkrati s povečanjem dovoljene iznosa dinarske valute, začel veljati tudi nov seznam proizvodov, ki jih je dovoljeno prinašati s prepustnicami Videmskega sporazuma. Na novem spisku je 187 predmetov oziroma vrst blaga. Vendar so cene določene v novem seznamu višje kot v prejšnjem dokumentu. Prilagojene so porastu inflacije v Jugoslaviji. To praktično pomeni, da se zaradi višjih cen ne bodo povečale količine blaga, ki jih

bo mogoče prinašati čez mejo. Carinski organi na to še posebej opozarjajo. Kot zanimivost naj omenimo, da je čez mejo tudi po novem dovoljeno prineseti mesečno po dva kg kave na vsako prepustnico.

M. D.

Tečaji za osebje vrtcev

Ministrstvo za šolstvo je v prejšnjih dneh poslalo šolskim skrbništvom okoliščnic, ki obravnava pravila za prirejanje dopolnilnih in izpopolnjevalnih tečajev za vzgojitelje v otroških vrtcih. Vse ustanove in organizacije, ki bi rade priredile tovrstne tečaje, morajo predstaviti ustrezno prošnjo na šolsko skrbništvo do 20. septembra. Prošnjo bo najprej ocenila komisija pri skrbništvu, končno odločitev pa bo dalo ministrstvo.

Glede prirejanja omenjenih tečajev morajo prosilci spoštovati sledeča pravila. Za didaktično in kulturno izpopolnjevanje lahko priredijo tečaj organizacije in ustanove, ki imajo po statutarjih pravih šolske in vzgojne namene. Univerzitetni inštituti in specializirane ustanove pa lahko pripravijo za prirejanje tečajev za eksperimentiranje in pripravo na učenje s posebnimi didaktičnimi smernicami.

Tečaje, o katerih je govor bodo morali prosilci prirediti v šolskem letu 1984-85.

● Ob priliki mednarodnega natečaja v zborovskem petju »A. Seghizzi« in drugega srečanja italijanskih posoških reprezentantov bo pokrajinska poštna uprava izdala posebni znak.

Spet normalno na letališču v Ronkah

Osebe letališča v Ronkah si je včeraj oddahnilo. Od včeraj dalje je letališče v Benetkah spet odprto. Tam se je v torek zvečer zaključila stavka osebja, kajti obljubili so jim, da jim izplačajo zaostanke iz prejšnjih mesecev. V Ronkah so v sedmih dneh imeli opravka z več kot dvesto izrednimi leti. Tamkajšnje osebe je moralo delati preko svojih zmogljivosti in v posebnih težavah ker v tem trenutku popravljajo sprejemni salon letališča.

Delavci L. Lisert pri podprefektu

Delegacija delavcev tovarne Laminati Lisert iz Trzšča se je včeraj v Gorici srečala s prefektom Barillarijem in mu predložila težko stanje v podjetju. Več kot sto zaposlenih je brez dela in brez vsakega dohodka, ker lastnik, skupina Domegliara, noče izplačevati prvih dveh mesecev dopolnilne blagajne, kot bi morala po zakonu.

Delavci že dalj časa zasedajo na stalni skupščini. Včeraj so delili take v Gorici in Trzšču, poleg tega pa so poostriili nadzorstvo nad vzhodom tovarne, da bi lastniki ne odnesli strojev. Bojijo se namreč, da je namen le-teh izkoristiti prispevke za prekinitev jeklarske proizvodnje in jih nato investirati drugje, daleč od Trzšča.

Tripiani in Marocco pri Cumpeti

Pri predsedniku goriške pokrajinske uprave Cumpeti sta bila včeraj na vzhodnem obisku najprej novi predsednik Goriške hranilnice dr. Antonio Tripiani, kasneje pa še novi predsednik pokrajinskega nadzornega odbora posl. Mario Dino Marocco.

Zbori iz dvanajstih evropskih držav na letošnjem Seghizzijevem tekmovanju

V Gorici bo od 30. avgusta do 2. septembra

Pred nekaj dnevi smo v našem listu objavili spored letošnjega strokovnega simpozija o zborovskem petju, ki bo v Gorici 29. in 30. avgusta v priredbi pevškega zbora Seghizzi. Simpozij bo v konferenčni dvorani Espomega, ki jo je dala brezplačno na razpolago trgovinska zbornica. Simpozij bo kot nekaj uvod v mednarodno tekmovanje pevskih zborov.

To se bo pričelo v četrtek, 30. avgusta, zvečer v veliki dvorani UGG. Prav tam se bo nadaljevalo naslednji dan, prav tako v večernih urah. Ta dva dni bodo zbori tekmovali v polifonskem petju. Zaključni koncert z nagrajevanjem v tej kategoriji bo v soboto, 1. septembra, v večernih urah. V soboto popoldne pa se bo pričelo tekmovanje zborov v narodni pesmi. Tekmovanje se bo nadaljevalo v nedeljo popoldne. Zaključni koncert z nagrajevanjem bo v nedeljo, 2. septembra, zvečer, vedno v veliki dvorani UGG.

Na letošnje, že triindvajseto tekmovanje pevskih zborov Seghizzi, pridejo zbori iz dvanajstih držav. Sodelovali bodo: nizozemski zbor Venloos Vocaal Ensemble iz z Gorico pobratenega Venlooa; švedski zbor Mikaeli kammarkoer iz Stockholma; domači zbor Coro polifonico di Staranzano; slovenski Komorni zbor iz Nove Gorice; poljski zbor Collegium musicum iz Lodza; nemški zbor Kammerchor Hausen iz Hausna; avstrijski Kammerchor Vokalensemble der Pädagogischen Akademie in Graz - Eggenberg iz Gradca; madžarski zbor Balassa Balint Enekar Esztergaom iz Esztergoma; norveški zbor Bergen Domkantori iz Bergna; hrvaški zbor

Na goriškem tekmovanju nastopi tudi Muški pevski zbor Brodosplit iz Splita

Djevojački Zbor Muzičke omladine iz Osijeka; italijanski zbor Coro Aureliano iz Rima; baskovski zbor Biotz Alai iz Algorte v Španiji; grški zbor pevškega združenja iz Larisse; hrvaški zbor Muški pevski zbor Brodosplit iz Splita, bolgarski zbor Marek iz Atanke Dimitrova.

Žirija bo letos samo ena. V njej bodo štirje Italijani, en Jugoslovan, en Bolgar, en Nemec, en Madžar in en Rus.

Pevski zbori bodo seveda sodelovali s petjem tudi v drugih krajih naše dežele in sosednih Slovenije. Sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij v Novi Gorici bo v tamkajšnjem Kulturnem domu v ponedeljek, 3. septembra, koncert dveh pevskih zborov,

ki pridejo na goriško tekmovanje.

Povejmo še, da pride letos na obisk v Gorico ob priliki Seghizzijevga tekmovanja tudi zastopstvo festivala pevskih zborov iz Niša v Srbiji. Vodstvo goriškega društva Seghizzi je namreč navezalo stike s tem festivalom, ki je bil prd približno mesecem dni. V Nišu je bil z delegacijo zbora Seghizzi tudi goriški župan Scarno. Voditelji zbora Seghizzi so povedali, da pride ob priliki Seghizzijevga tekmovanja v Gorico precej kvalificirano zastopstvo srbskih kulturnih in gospodarskih predstavnikov. Obisk v Gorici bodo namreč izkoristili za navezavo gospodarskih stikov med srbskimi in goriškimi gospodarstveniki.

Pasji dan v Števerjanu

Ce že ne zaradi poletne vročine, si letošnji dnevi v prvi polovici avgusta zaslužijo vzdevek »pasji«, ker so pač psi protagonisti obveznega protisteklinkega cepjenja. Cepjenje se v teh tednih odvija po vseh občinah na Goriškem in, znotraj občin, v vsakem večjem zaselku. Pse cepijo brezplačno, vendar samo v za to določenih dneh in na predhodno objavljenih zbirališčih. Zamudniki lahko dajo cepiti psa tudi naknadno, vendar morajo v tem primeru plačati za poseg živinozdravnika. Vsekakor je cepjenje obvezno, za kršilce so predvidene kazenske sankcije. Sicer pa se vsakdo zaveda pomena predhodnega cepjenja, ki je doslej dalo zelo dobre rezultate v omejevanju širjenja stekline samo na lisice in nekatere primerke drugih divjih živali. Gornji posnetek je nastal v torek v Števerjanu, kjer so psi (bolj ali manj) potrpežljivo čakali, da pridejo na vrsto.

Jutri stavka v zdravstvu

»Če v zadnjem trenutku ne pride do nepričakovane spremembe v držanju upraviteljev Krajevne zdravstvene enote, bodo jutri vsi zdravstveni uslužbenci na Goriškem strajeno in odločno stavkali«. Tako so nam povedali predstavniki enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL, ki je oklicala 24-urni stavki v zdravstvu za jutri, 10. avgusta in v ponedeljek, 13. Da so odnosi v tem sektorju zelo zaostreni, priča vsebina »odločnosti« jutrišnje stavke: na razliko od podobnih primerov v preteklosti, tokrat ne bodo zajamčili niti najnujnejše oskrbe. Če bi do tega res prišlo, obstaja nevarnost mobilizacije določenega odstotka uslužbencev s strani prefekta in s tem nadaljnje zaostritve. Sicer pa je iz zgodnje po trdi obliki stavke mogoče razbrati željo sindikatov, da bi s tem dosegli srečanje z upravitelji.

Le-tem očitajo, da, na razliko od vseh drugih KZE v deželi, še niso pričeli z izvajanjem določil delovne pogodbe, ki so jo podpisali tudi sami upravitelji goriške KZE. Do odlašanja naj bi prišlo sklicujoč se na nekatere formalne zapreke, ki pa — ugotavljajo sindikati — niso povzročile niti najmanjšega pomisleka ali odlašanja pri drugih KZE. Zaradi tega sindi-

kalne organizacije kritizirajo neodgovornost in politiko odlašanja goriških upraviteljev, ter zahtevajo, če ne bo premikov, imenovanje komisarja za izvajanje delovne pogodbe.

Po novem mostu v Palmanovo

Pred nekaj dnevi so brez vsakršnih ceremonij odprli nov most čez Ter pri Versi, ki neposredno povezuje Gorico in Gradišče s Palmanovo. Most je bil zelo poškodovan ob povodnjih pred letom dni. Takrat so po njem prepovali promet in v Palmanovo je bilo moč le po avtocesti ali po daljšem ovinku. Most je skoro en kilometer dolg, zgradilo ga je državno podjetje ANAS v rekordnem času.

● Včeraj zjutraj sta v Ronkah v Ul. Trinità trčila avtomobil fiat 127, ki ga je upravljal 25-letna učiteljica Danijela Colja iz Doberdoba in motor Cagiva 250, na katerem se je vozil 19-letni delavec Mario Pieri iz Ronk. Pri padcu je Pieri utrpel več lažjih poškodb po celem telesu in zato se bo moral zdraviti 10 dni.

razna obvestila

Pisarni SKGZ in Kmečke zveze v Ul. Malta 2 v Gorici bosta v ponedeljek, 13., in v torek, 14. avgusta, zaprti zaradi počitnic.

Pisarna obrtniške zveze Associazione provinciale artigiani v Ul. 24. maja 1 bo zaprta prihodnji teden od ponedeljek, 13., do vključno četrta, 16. avgusta. Ponovno bo pisarna odprta v petek, 17. avgusta.

Goriška kvestura je razpisala natečaj za mesto policijskega podkomisarja. Prošnje lahko vložijo vsi, ki niso starejši od 28 let in ki so diplomirali na pravni fakulteti ali na fakulteti za politične vede.

kino

Gorica

VITTORIA Zaprto zaradi počitnic. CORSO 20.00–22.00 »I guerrieri della palude silenziosa«. Preprovanje mladini pod 18. letom.

VERDI Zaprto zaradi počitnic.

Trzšč

EXCELSIOR Zaprto. PRINCIPE Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.30 »Vednoželno dekle«

20.30 »Vanesa«.

SVOBODA 20.30 »Koža«

DESKLE Danes zaprto

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Bassi, Ul. Don Bosco 175, tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRZŠČU Občinska lekarna, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

Naročnina: Mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir - V SFRJ številka 20.000 din, naročnina za zasebnike mesečno 180.000, letno 1.800.000 din, za organizacije in podjetja mesečno 250.000, letno 2.500.000 din.

Poslani tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

Za SFRJ - Ziro račun 50101-603-45361

ADIT - DZS 61000 Ljubljana

Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 43.000 Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca Mali oglosi 550 lir beseda Ob praznikih povšek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775-275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

9. avgusta 1984

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CERAD Stretto De Rubis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samša

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Ugotovitev znanstvenikov z rimske univerze

Zdravniki opozarjajo: vročina je lahko nevarna

RIM — V poletnem času postane bolj napadalni, hitreje se razburimo, večkrat nas muči nespečnost. Sodobna tehnologija je sicer znala zavarovati človeka pred mrazom, ni pa ga znala zaščititi pred vročino. Prevelika vročina je nevarna predvsem za starejše osebe, ker vpliva na njihov živčni sistem in prav lahko pride do hujših prebavnih motenj ter nepravilnega delovanja v sistemu srca in ožilja, kar nemalo krat lahko povzroči tudi smrt.

Dr. Paolo Panchieri iz rimske univerze pravi, da vročina prav gotovo vpliva na živčne in endokrine sisteme. Zaradi tega se v človeku »zmanjša potrpežljivost« in tako na razne dražljaje reagiramo drugače kot navadno. Neznosno nam npr. postane čakanje v trgovini, na parkirišču...

Da bi premagali neznosno vročino, so dali v mnogih trgovinah, u-

radih ipd., napeljati ventilatorje. Tako »umetno zračenje«, pa je v resnici nevarno, saj povzroča revmatizem, artritis ter razna obolenja na dihalnih organih, to pa predvsem, če naenkrat preidemo iz vročega v »ventiliran« prostor in obratno.

V obdobju velike vročine delujejo vsi telesni in torej tudi prebavni organi z večjim naporom. Da ne otežimo še bolj njihovega delovanja, moramo uživati lahko hrano, predvsem pa malo mesa in maščob. Da obdržimo vlago, ki je potrebna našemu telesu, pa moramo poleti tudi veliko piti. Alkoholne pijače povzročajo čezmerno potenje in torej niso priporočljive. Pijače v pločevinkah vsebujejo veliko sladkorja in kalorij — nevarno je, da si zaradi njih »nakoplujemo« nekaj odvečnih kilogramov. Najbolje pa je, da pijemo limonado, sadne sokove ter nesladkan čaj ali kavo.

OZN v škripcih zaradi abecede

NEW YORK — Sklep oblasti v Zgornji Volti, da preimenujejo svojo državo v »Afriško republiko Burkina Fasso« je spravila varnostni svet OZN v dokajšnjo zadrego. Ne gre za diplomatsko temveč za »abecedno« vprašanje.

Petnajst članic varnostnega sveta OZN, v katerem je tudi Zgornja Volta, se namreč v predsedstvu zamenjuje vsak mesec in ta mesec je prav vrsta na Zgornji Volti. Slednja pa je zahtevala predsedstvo tudi oktobra, saj se njeno ime odslej začne s črko B in ji torej predsedstvo nekako pritiče. Zahtevu je podprla tudi Sovjetska zveza, tudi zato ker bi oktobra morala prevzeti predsedstvo LR Kitajska, obe državi pa nista v najboljših odnosih. Seje varnostnega sveta so za sedaj odložili, v tem času pa bodo skušali najti rešitev za to »črkarsko pravdo«.

Floridski aligator požrl otroka

Aligator na sliki je požrl 11-letnega otroka, ki je plaval v reki Saint Lucie na Floridi. Poseg policije, ki je na plazilca streljala in ga ubila, je prišel prepozno in za fanta ni bilo več pomoči. (Telefoto AP)

Uspešna planinska odprava SPOA 84 ob jubileju SPDT

LOJZE ABRAM

II.

Za razvedrilo na Montzeuc

Naslednji dan, bila je nedelja, je bil na sporedu manjši trening vzpon na Montzeuc nad slikovitim krajem Cogne. Alpinisti so šli svoja pota na manjšo plezalno turo. Planinci in turisti smo nedaleč od Aoste, mimo Aymavilla, zapeljali na strmo se dvigajočo cesto nad globoko sotesko, na dnu katere

Po strmi smučarski poti proti vrhu Montzeuca

v ozki strugi buči vodovje hudournika Grand 'Eyvia, preko katerega so že stari Rimljani zgradili most in akvedukt, ki sta še danes v rabi. Po polurni vožnji se je pred nami odprla širna planjava Dell'Orso, kjer leži Cogne.

Zbrali smo se ob izteku smučarske proge Belvedere. Bila sta tudi Jože Žumer iz Kopra in Jure Munda iz Ljubljane, ki sta se nam pridružila na tej SPOA 84. Pretežna večina jo je ubrala po strmi, sedaj kopni, smučarski progi proti zgornji postaji žičnice, Castellani, Breclj, Paoli, Roncelj in Munda pa so stopili na žičnico in se podali po kuluarju nad Gran Crotom na 3053 metrov visok vrh Fenilie, ki so ga dosegli v treh urah hoje.

Mi smo nadaljevali našo pot na 2333 metrov visok Montzeuc, odkoder smo se zamakneno zagledali v od sonca ožarjene ledenike Gran Paradisa. Pokali so sprožilci fotokamer, iz nahrbtnikov so se pojavili daljnogledi in najrajši bi ostali tam ter uživali razgled na vrhove okoli nas, na Grivolo in vršace onkraj katerih leži Aosta. A treba je bilo v dolino in vsa družba je začela sestopati. Naredili smo ovinek mimo Gran Crota in se z razbolelimi koleno zaradi strmine spet znašli v Cogne.

Peter je potem poskrbel na spopolnjevanje našega botaničnega znanja in nas odpeljal v bližnjo vasico Valhontey na ogled vzorno urejenega gorskega botaničnega vrta Paradisia, ki je pritegnil zanimanje tudi najbolj brezbriznih med nami.

Zvečer je bil v baznem taboru vrvež. Vsi so živčno pripravljali svoje stvari za prvi velik podvig odprave in pozabili na večerjo. Le mlajši, ki z živčnostjo nimajo še opravka, so naglo napolnili nahrbtnike in pohiteli onkraj ceste, kjer so tovariši komunisti zaključevali festival Unità, in se podkrepili z obilnimi zalogami mesa in klobas na žaru.

Čakal nas je Monte Rosa

Napočil je težko pričakovani trenutek. Navsegodaj nas je Vinicio po ozkih, ovinkastih in str-

mih cestah odpeljal mimo Valtornencha do Breuil - Cervinie, kjer so izstopili alpinisti, ki so bili namenjeni na Matterhorn. Mi smo se le ozrli v znamenito goro, se vrnili v dolino in mimo St. Vincenta in Pont St. Martina zavili v tesno dolino Gressoney. Imel sem vtis, da sem v naši Beneški Sloveniji. Na strmih pobočjih doline nepregledni gozdovi kostanjev, v njihovem zelenju pa opuščene, razpadajoče sive hiše ob robu zaraslih travnikov, katerih lastniki so se odselili v mesta s trebuhom za kruhom. Le oba Gressoneya, St. Jean in la Trinité sta kolikor toliko obljudena, ker se domačini v glavnem preživljajo s turizmom.

Iz Gressoneya la Trinité nas je žičnica popeljala do koč Gabiet, 2342 metrov visoko, odkoder se je začela pot navzgor mimo visokogorskih pašnikov in ledeniških jezer v sivorjavkasti svet velikih kamnitih skladov, preko katerih so se prelivali majhni slapovi izpod ledenikov. Tu pa tam je bilo treba preskakovati skale in prečkati snežišča in po treh urah in pol hoje smo, ne brez truda, prispeli v koč Città di Mantova v višini 3498 metrov, kjer smo čez nekaj časa navdušeno pozdravili prihod najmlajšega člana naše odprave, malega Maksija.

Planinci, ki smo naslednjega dne nameravali na Monte Rosa, smo potem prečkali še snežišče do približno 150 metrov višje koč Gnifetti, kjer smo se namestili za spanje. Pri večerji so nekateri malo postrani gledali račune naročenih pašnat in mineralne vode, protestiral pa ni nihče, le Mario je imel pripombo, da še najbolj poceni prideš skozi v naših Julijah. Imel je prav, a kaj hočeš, tam smo bili na meji najbolj bogate države v Evropi, s Švico, zato so bile tudi cene v koči švicarske.

Monte Rosa ni kazal svojega obraza. Desno koč Città di Mantova pod Piramido Vincent

Petra je sicer skrbelo, če bosta prišla Jože in Jure, ki sta zaostala v koči Mantova, istočasno pa se je oziral v nebo in tuhtal, kaj nam pripravljata vreme za naslednji dan. Oba naša prijatelja in izkušena alpinista sta vendarle prišla, seveda je moral Jože še prej skleniti premirje s svojim žolodcem, in pomiril Petra in Angela, ki sta bila na tesnem z vodji navez.

Spravili smo se na pogrado. Vodiči so povedali, da bo odhod ob štirih. Tisto noč je malokdo spal, bodisi zaradi napetega pričakovanja, kot zaradi višine. Vsi pa so se prebudili okrog dveh ponoči, ko je zunaj divjal pravi orkan z močnim vetrom, bliski in gmenjem, da se je v temeljih tresla lesena bajta in se je zdelo, da jo bo zdaj zdaj odnesel vihar. Ko bi bili morali na pot proti vrhu Gnifetti v pogorju Monte Rosa, nam je Vojko svetoval, naj kar ležimo, ker je zunaj zapadlo nad 15 centimetrov snega.

MIKI MUSTER: Na divjem zapadu

(14.)

Zvitorepec in Trdonja

»Zapor je univerza«, trdijo nekdanji Homeinijevi nasprotniki

TEHERAN — »Bil sem član centralnega komiteja Zveze iranskih komunistov. V eni sami akciji smo ubili 40 ljudi.« To je samo del izpovedi Wahida Sariolghalama, nekdanjega iranskega študenta v Ameriki, ki sedaj sedi v teheranskem zaporu Evin. Toda njegove besede niso bistveno drugačne od tistih, ki jih nepretrgoma izgovarjajo ostali zaporniki, čeprav gre za pripadnike političnih organizacij, ki se močno razlikujejo glede na ideologijo in način delovanja.

Zapor Evin stoji na enem izmed teheranskih gričev in lahko sprejme do pet tisoč ujetnikov. Že za časa šaha Reza Pahlavija je zaslovel zaradi mučenja in zverinskih poskusov nad zaporniki. Z novim režimom so ga namenili prevzgoji članov političnih organizacij in skupin, ki ne priznavajo teheranskega režima, dalje slogujejo do onemoglosti parolo »Zapor je univerza«. Seveda pa so najbolj ostra gesla naperjena proti nekdanjima političnima voditeljema Radžaviu in Baniju Sadru.

Sami zaporniki Evin, seveda tisti, ki jim dajejo možnost, da pridejo v stik z obiskovalci, zase trdijo, da niso politični zaporniki pač pa morilci in teroristi ter da so njihove žrtve bile nedolžni ljudje.

Rekordna vročina v Peking

PEKING — Kitajski tisk poroča, da doživlja Peking najtoplejše poletje v zadnjih 25 letih. V zadnjih dneh je namreč termometer večkrat dosegel 37 stopinj ob 80-odstotni vlagi v zraku, tako da so prodajalci okrepčilnih pijač zabeležili dokajšen porast prodaj. Kljub temu, da to ni v navadi pri Kitajcih, je mnogo delavcev šlo na počitnice prav avgusta, tako da je na plažah letos toliko ljudi, kolikor še ne pomnijo.